

Base primera.

Objecte de la Llei i objectius dels serveis socials

1. L'objecte d'aquesta llei és promoure el benestar social del conjunt de la població i garantir el dret universal d'accés a un sistema integrat de serveis socials.

Els serveis socials han de contribuir a garantir la dignitat i la qualitat de vida de les persones actuant sobre les relacions interpersonals i socials, per aconseguir que siguin òptimes a fi que repercutixin en l'autonomia personal, en una millor qualitat de vida personal, familiar i de grup i en el benestar de la col·lectivitat. Els serveis socials posen en contacte les persones amb els recursos socials i ajuden o col·laboren amb els grups i les col·lectivitats.

Els serveis socials han de promoure: la participació en la vida ciutadana; la inclusió i la cohesió socials; l'autonomia individual i dels grups; la igualtat d'oportunitats i les relacions interpersonals i socials.

2. Els objectius dels serveis socials són:

- Detectar les necessitats socials.
- Aconseguir l'autonomia personal, familiar i dels grups, tot promovent les seves capacitats per ser autosuficients.
- Promoure la participació, l'associacionisme, l'ajuda mútua i altres formes d'implicar-se en la comunitat.
- Fomentar la cohesió social mitjançant el suport a les relacions socials integradores i solidàries.
- Fomentar la dimensió i la resolució comunitàries de les necessitats i dels problemes.
- Afavorir la convivència de persones, grups i comunitats.
- Vetllar per tal que les persones, grups i comunitats puguin exercir els seus drets en l'àmbit social.
- Afavorir una autèntica igualtat d'oportunitats en les relacions socials, sense discriminacions per raó de gènere, discapacitat o per qualsevol condició o circumstància personal o social.
- Contribuir a prevenir i atendre les situacions de marginació i exclusió (personals, de grup i territorials).

- Promoure la tolerància, el respecte i la corresponsabilitat en les relacions personals, familiars i socials.

- Atendre les necessitats derivades de :
 - les dificultats en l'ús dels recursos socials disponibles;
 - les dificultats en les relacions interpersonals i amb l'entorn;
 - la manca de recursos bàsics.

Base segona.

Persones destinatàries dels serveis socials

- 1. Els serveis socials van destinats a tota la població.** S'adrecen a totes les persones, famílies i grups que precisin informació, orientació o ajut per fer front a situacions carencials dins dels objectius presentats en la base anterior. Tot i això, treballaran amb més intensitat en totes aquelles situacions en què les carències siguin més greus. **És a dir, atenen especialment a la població en situació de necessitat social.**

Hi ha grups de població més exposats a situacions de risc o amb més dificultats per gaudir amb plenitud d'una vida de qualitat. L'abordatge d'aquesta qüestió que es presenta en aquesta Llei és oferir serveis bàsics a tota la població i, al mateix temps, prioritzar i centrar-se en les prestacions individuals i familiars, així com en els projectes comunitaris orientats a atendre les necessitats socials de les persones i grups més vulnerables.

1.1. Introducció al concepte de població destinatària

Com ja s'ha esmentat, els problemes de dependència, de pobresa, de dificultats per fer ús dels recursos socials no són qüestions que afectin uns grups concrets i només a ells; es presenten amb variacions de grau i de dinàmica però, en un moment o altre del cicle vital, poden afectar qualsevol ciutadà o ciutadana. No obstant això, hi ha grups de població que estan o bé permanentment o temporalment més exposats a situacions de risc; les persones que pertanyen a aquests grups poden ser considerades vulnerables quan hi incideix una altra variable de risc, com succeeix amb les persones amb una discapacitat, amb les persones nouvingudes o amb les famílies monoparentals, no pel fet de ser-ho sinó per altres condicionants afegits.

En els documents i en les normatives sobre els serveis socials trobem una enumeració dels grups més exposats a situacions de risc, en la qual sempre hi figuren alguns sectors **per raó d'edat** (la infància, la gent gran), altres per estar **exposats a diverses discriminacions** (per raó de gènere, discapacitat, lloc de procedència o d'ètnia) i diversos sectors per **una problemàtica social delimitada i específica** (per exemple, les dificultats per obtenir ingressos propis suficients, drogodependència, delinqüència). A aquests grups, ja tradicionals en la legislació de serveis socials, s'hi han afegit recentment en algunes lleis altres grups nous els problemes o necessitats dels quals poden suposar determinades situacions de risc, que en alguns casos requereixen actualment d'una menció i mesures específiques. Ens referim als **cuidadors i cuidadores familiars** que atenen una persona dependent, per exemple.

Segons aquesta descripció, fins a cert punt considerada clàssica, els sectors o grups destinataris dels serveis socials podrien agrupar-se de la forma següent:

- Persones en edat d'infància i adolescència
- Persones joves
- Persones grans
- Persones amb discapacitat
- Persones amb necessitat d'ajut d'una altra persona (dependents)
- Persones immigrades
- Persones membres de minories ètniques
- Persones víctimes de delictes amb violència
- Persones cuidadores familiars
- Persones adultes en situació de marginació
- Persones sense llar, transeünts i refugiades
- Persones amb dificultat d'inserció al mercat de treball

La "catalogació" anterior sembla contradir-se amb els conceptes abans enumerats d'universalització dels serveis socials, així com amb l'exigència de no etiquetar els grups o persones usuàries. A més, una sola persona pot reunir dues o més de les categories enumerades. Cal afegir-hi que són només "catalogacions" de risc: no tots els joves, ni les víctimes de delictes, per exemple, necessiten dels serveis socials. Per tot això s'opta per una classificació basada en les situacions de necessitat social, que poden afectar a tota la població.

1.2. Proposta de descripció de situacions de necessitat social

Una altra forma possible de descripció de les persones destinatàries dels serveis socials seria l'enumeració de les situacions que comporten o poden comportar problemes i que reflecteixen un component de transversalitat perquè afecten o poden afectar diferents sectors de població, com són:

- Envel·liment i sobreenvelliment
- Dependència
- Exclusió social i aïllament social
- Manca d'habitatge, sense llar
- Violència de gènere i violència familiar
- Desestructuració familiar
- Alcoholisme, drogodependències i altres addiccions
- Violència i delinqüència juvenil
- Pobresa, condicions laborals precàries i atur
- Problemes socials derivats de les malalties mentals i malalties cròniques
- Situacions de risc per a la infància i l'adolescència
- Discriminació per raó de gènere, lloc de procedència, discapacitat, d'ètnia, cultural, religiosa i d'altres
- Problemes de convivència i de cohesió social
- Urgències socials
- Emergències per catàstrofes
- Situació de petició d'asil.

Les intervencions socials s'han de fer, si és possible, tenint en compte no solament les persones individuals sinó les unitats familiars o de convivència.

1.3. Tipus d'intervenció social

Tenint present aquesta perspectiva, una altra possibilitat és prescindir de catalogacions per grups de població o per situacions i centrar-se en els diferents tipus d'intervenció (**prestacions i projectes comunitaris**) dels serveis socials, aplicables unes o altres als diferents grups destinataris, és a dir definir, articular i reglamentar els serveis socials a l'entorn dels conceptes següents:

- informació
- orientació i suport
- seguiment
- intervenció social
- prevenció de situacions de risc
- ajut per a la convivència
- ajut per a la integració familiar
- ajut per a la inserció o la reinserció social
- ajut per a l'accessibilitat i la comunicació
- atenció a la vida social diària
- supervisió de menors
- supervisió de persones que poden perjudicar-se a elles mateixes
- derivació i facilitació de l'accés a altres serveis
- detecció i avaluació de necessitats
- promoció i cooperació social
- promoció de la igualtat d'oportunitats
- promoció de la cohesió social
- suport a iniciatives cíviques i foment i suport de l'associacionisme i l'autoajuda
- d'altres intervencions socials.

Base tercera.

Principis rectors dels serveis socials

Els serveis socials es regiran pels principis següents:

3.1. Universalitat

Els poders públics han de garantir a tothom el dret d'accés als serveis socials, basat en la igualtat, en la equitat i en la justícia redistributiva. Tanmateix, el dret d'accés a determinats serveis es podrà condicionar al compliment de determinats requisits i condicions. Aquestes garanties no suposen la gratuïtat de tots els serveis per a tothom i no exclouen el copagament a fi d'assegurar la corresponsabilitat entre les persones perceptores i les Administracions públiques.

3.2. Responsabilitat pública

Els poders públics han de garantir la disponibilitat dels serveis socials mitjançant la regulació i l'aportació dels mitjans humans, tècnics i financers que siguin necessaris per al funcionament i la coordinació del sistema de serveis socials i de les prestacions que s'estableixen. Els serveis són de responsabilitat pública ja que la Llei determina el dret i estableix els mecanismes de garantia que disposa l'Administració per fer-los efectius, incloent la planificació, la legislació bàsica, la inspecció i el control. Tot això no impedeix que la provisió del servei pugui ser efectuada per una entitat privada homologada.

3.3. Participació cívica

El principi de funcionament democràtic obliga els serveis socials a promoure la participació individual i col·lectiva. La participació ha de ser promoguda en les tasques de planificació i control dels serveis mitjançant canals institucionals que aportin la veu de les organitzacions cíviques i socials. La participació també ha de ser garantida per a les persones usuàries, mitjançant la corresponsabilitat voluntària de les que siguin beneficiàries dels serveis i promovent la representació organitzada dels seus interessos. L'actuació del voluntariat també forma part de la participació que ha de ser promoguda.

La ciutadania en general, i les persones usuàries dels serveis, especialment, han de tenir informació clara i completa sobre els objectius i els criteris d'actuació dels serveis socials per poder valorar els serveis i formular propostes.

3.4. Solidaritat

L'exercici de la solidaritat és imprescindible per millorar el benestar social. Guanyar quotes d'igualtat exigeix que la col·lectivitat contribueixi de manera activa a millorar la qualitat de vida de les persones i grups amb menys possibilitats articulant els sistemes de suport social formal amb els informals. Els serveis socials han d'actuar amb equitat i, quan sigui necessari per aconseguir la igualtat real i efectiva, aplicar accions igualitàries i positives en l'assignació dels recursos.

3.5. Proximitat, descentralització i igualtat

Els serveis socials han d'estar propers als ciutadans i a les ciutadanes; les corporacions locals han de participar en la planificació, la prestació, la coordinació i el control dels serveis del seu territori. Els poders públics han d'assegurar que unes prestacions mínimes homogènies estiguin garantides independentment del lloc de residència de la ciutadania.

S'ha de garantir el principi constitucional a la igualtat de drets de totes les persones amb independència del territori on viuen. En l'abordatge d'aquesta qüestió s'haurà de distingir clarament entre la igualtat i la uniformitat, ja que la varietat territorial catalana exigeix tractaments diferents per garantir la igualtat en la cobertura de les necessitats, no en la forma de fer-ho.

3.6. Prevenció i dimensió comunitària

Els serveis socials han de fomentar l'anàlisi de les causes, tant estructurals com individuals, que originen els problemes socials. Han de prioritzar les accions preventives i l'enfocament comunitari en les intervencions socials. Les administracions públiques corresponents han d'assegurar la provisió dels mitjans necessaris per a l'actuació preventiva i comunitària.

3.7. Foment de la cohesió social

Els serveis socials han de contribuir a la cohesió social de la població mitjançant el suport a les relacions socials inclusives i integradores a fi d'aconseguir la integració social adequada de totes les persones que viuen a Catalunya.

3.8. Atenció personalitzada i integral

Els serveis socials han d'assegurar una atenció personalitzada mitjançant la valoració integral de la seva situació personal i familiar, tenint en compte el respecte a la dignitat de les persones, la seva autodeterminació i la seva llibertat d'elecció. Realitzada aquesta valoració, han d'assegurar, si s'escau, la intervenció social adient amb la participació de les persones implicades.

3.9. Promoció de l'autonomia

Els serveis socials han de contribuir activament que les persones gaudeixin de condicions adients per desenvolupar els seus projectes vitals. Han de promoure l'autonomia de les persones, reduint fins on sigui possible les situacions de dependència. Han de lluitar per una autèntica igualtat d'oportunitats, fomentant l'accessibilitat i la comunicació de tothom, especialment en les situacions de discapacitat i de persones nouvingudes. A més han de fomentar l'exigència de la corresponsabilitat individual i col·lectiva en la resolució dels seus problemes.

3.10. Normalització

Els serveis socials es prestaran a través dels recursos usuals, evitant els serveis que separin o no integrin en la comunitat, a fi d'aconseguir la inserció de les persones en llurs ambients familiar, laboral i social. Es potenciaran les activitats i els serveis normalitzats i, sempre que sigui possible, s'intervindrà mitjançant aquests recursos normalitzats.

3.11. Economia, eficiència i eficàcia.

La gestió dels serveis i dels programes es realitzarà amb criteris d'economia, eficiència, eficàcia. El criteri d'economia té com objectiu conèixer els costos de les prestacions dels serveis. Pel que fa a l'eficiència, mesura la relació òptima entre recursos esmerçats i els resultats obtinguts d'acord amb els nivells de qualitat establerts. El principi d'eficàcia mostra el grau de compliment dels objectius d'una organització en relació als continguts en els seus programes d'actuació.

3.12. Qualitat dels serveis

Les autoritats competents establiran els criteris i els procediments que assegurin la qualitat dels serveis socials tenint en compte el concepte de qualitat de vida de les persones.

Base quarta.

Dret als serveis socials

4. L'objectiu central d'aquesta Llei és fixar el dret als serveis socials i el seu abast, així com també les prestacions tècniques i econòmiques adreçades a fer-los efectius. S'ha de garantir a totes les persones que es trobin en les situacions carencials protegides que disposaran de prestacions socials adequades per fer front a les seves necessitats.

4.1. Introducció.

Tot i que els serveis socials constitueixen un dels elements de l'Estat del benestar social es constata una debilitat greu del dret d'accés als esmentats serveis. Cal que, igual que el dret a l'educació o a la salut, se'ls reconegui com a veritable dret subjectiu i, per tant, que el Parlament de Catalunya determini quins serveis socials són exigibles i estableixi les corresponents assignacions pressupostàries per fer-los efectius.

Algun dels serveis socials, pel seu volum i àmbit competencial, possiblement haurien de ser reconeguts i garantits per l'Estat. Aquest seria el cas de la protecció a les situacions de dependència, tot i que la concreció del dret i la gestió de les prestacions corresponen als governs autònoms i a les corporacions locals.

4.2. Efectivitat del dret.

La concreció i l'efectivitat del dret als serveis socials que estableixi el Parlament s'ha de fer mitjançant prestacions tècniques (serveis) i econòmiques (subsidis i ajudes), projectes comunitaris i programes transversals d'atenció a les persones.

Tots els drets tenen com a revers ineludible els deures i les responsabilitats. Per tant, en determinar els drets s'ha de referir qui o quins (persones, entitats i administracions) són els obligats i responsables de fer-los efectius.

Les prestacions, els projectes i els programes que han de fer efectius els drets tenen un cost econòmic que cal sufragar; per això, en determinar els drets cal conèixer els costos, les fonts de finançament i la seva sostenibilitat. D'altra banda, s'han de definir els responsables de finançar-los; cal determinar els deures de la pròpia persona usuària i de la seva família, així com les responsabilitats de les entitats cíviques i socials i del sector públic mitjançant la delimitació clara de les competències i responsabilitats de les diferents administracions que hi intervenen.

Les prestacions poden ser de naturalesa tècnica o econòmica; les tècniques es poden fer efectives mitjançant diferents modalitats de serveis: bàsics, domiciliaris, teleassistencials, diürns o residencials. Les prestacions econòmiques es poden fer efectives mitjançant aportacions monetàries o xec-serveis. Les prestacions econòmiques també poden ser ocasionals o periòdiques.

S'hauria de determinar un ventall de possibilitats prestacionals per tal de possibilitar el dret d'escollir. Així mateix, cal establir prioritats envers les prestacions de proximitat que permetin als ciutadans i a les ciutadanes romandre en el seu entorn si volen i és possible.

La normativa ha de distingir, si s'escau, entre prestacions garantides que tindrien la consideració de dret subjectiu i les generals que no estarien garantides amb el mateix nivell, doncs estan sotmeses a disponibilitats pressupostàries. Entre les prestacions garantides es considera que s'haurien d'incloure les relacionades amb la prevenció, les adreçades a cobrir les necessitats mínimes de subsistència, les que afavorissin la igualtat d'oportunitats de tota la ciutadania, així com les adreçades a mantenir l'autonomia, ja sigui possibilitant l'elecció de la forma de vida o mitjançant el suport a l'autonomia de les persones dependents. També han de tenir el caràcter de garantit totes aquelles prestacions i projectes protectors de les persones amb dificultats per exercir els seus drets, ja sigui per minoria d'edat o per incapacitació.

4.3. Reconeixement del dret.

El reconeixement del dret als serveis socials exigeix la definició dels subjectes i l'establiment dels requisits d'accés a cada prestació, projecte o programa. S'hauran de superar les dificultats tècniques derivades de la poca elaboració en aquesta matèria, així com l'ambigüitat actual en la determinació dels destinataris de les prestacions, especialment pel que fa a les persones immigrades en situació administrativa irregular.

S'ha de distingir entre el dret a la prestació i la seva gratuïtat, de tal manera que una prestació garantida reconeguda com a dret subjectiu pot requerir algun tipus de contraprestació de la persona usuària. Així mateix poden existir prestacions generals no garantides, però que siguin gratuïtes, donat el seu objectiu preventiu, o la tipologia dels seus usuaris.

S'han de determinar en tots els casos les prestacions, els projectes i els programes gratuïts, els de copagament i els de pagament, tot garantint que cap persona quedarà desatesa per manca de recursos.

Base cinquena

Drets i deures de les persones destinatàries i usuàries dels serveis socials

5.1. Els drets i els deures de les persones destinatàries i usuàries dels serveis socials es fonamenten en els principis contingut a la Base tercera.

5.2. L'aplicació dels drets i dels deures s'adequarà a la capacitat legal de les persones destinatàries i usuàries dels serveis socials.

5.3. Quan es tracti de menors o de persones incapacitades, s'adequaran els comunicats i escrits a fi que rebin una informació en funció del seu grau de comprensió, sense perjudici d'haver d'informar a qui en tingui la representació.

5.4. El Departament a qui correspongui de la Generalitat de Catalunya, crearà un Consell d'ètica i deontologia dels serveis socials que tindrà grups d'opinió als diferents territoris.

5.5. S'elaboraran i aplicaran reglaments interns i codis ètics per part de les entitats que gestionen serveis socials, i seran publicats i difosos per al coneixement de les persones usuàries i, si procedeix, dels seus representants legals.

A. Drets generals de les persones destinatàries i usuàries dels serveis socials

1. Dret a ser tractades amb el respecte a la dignitat que els correspon com a persona.
2. Dret a accedir i gaudir del sistema de serveis socials en condicions d'igualtat amb les altres persones, sense discriminació per raó de lloc de naixement, ètnia, sexe, orientació sexual, estat civil, situació familiar, edat, discapacitat, religió, ideologia, lloc de residència geogràfica en el territori català o altres condicions o circumstàncies personals o socials.
3. Dret a la informació suficient i entenedora sobre les competències de les administracions públiques en aquest àmbit, els serveis i prestacions que ofereixen, el criteri d'adjudicació, les prioritats per rebre'ls i sobre els drets i deures de les persones destinatàries i usuàries.
4. Dret a rebre per escrit en llenguatge entenedor la valoració de la seva situació que, si és el cas, inclogui la valoració de les necessitats dels familiars o persones cuidadores.
5. Dret a disposar d'un pla d'atenció individual o familiar, en funció de la valoració de la seva situació, que serà realitzada tècnicament per procediments homologats.
6. Dret a la participació en la presa de decisions, dret a l'elecció de la prestació, servei i centre, d'acord amb el pla d'atenció establert; dret a participar en l'adopció i l'aplicació de mesures que l'afectin.
7. Dret a rebre informació prèvia en relació a qualsevol intervenció que l'afecti a fi que, si s'escau, pugui donar el seu consentiment específic i lliure. El consentiment s'ha de fer per escrit quan impliqui l'ingrés en un establiment residencial de serveis socials. Per a les persones incapacitades, les que per raó de les seves circumstàncies personals poden ser declarades incapaces i per als menors se seguirà el procediment reglamentàriament establert.
8. Dret a la confidencialitat de totes les dades i informacions que constin en els seus expedients. Caldrà el seu permís per donar la informació a terceres persones, que també estaran obligades a la confidencialitat. El dret a la confidencialitat no és absolut, sinó que hi ha excepcions, entre les quals, quan mantenir la confidencialitat pot significar un perill social o perjudici rellevant per a altres persones o per a la mateixa persona destinatària. Aquest fet comporta la necessària regulació d'aquest dret dins del marc de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.
9. Dret a tenir accés al seu expedient individual, en tot el que no vulneri el dret a la intimitat de terceres persones i a l'obtenció d'un informe

sobre aquest expedient quan ho sol·liciti, en els termes establerts en la legislació vigent .

10. Dret a rebre serveis de qualitat i a conèixer els mecanismes de garantia de qualitat que té implantats el servei.
11. Dret a rebre una atenció urgent en les situacions que no puguin esperar el torn ordinari, segons les normes establertes prèviament per l'Administració competent.
12. Dret a tenir assignat un/a professional de referència que sigui l'interlocutor/a principal i asseguri la coherència i globalitat del procés d'atenció.
13. Dret a renunciar a les prestacions i als serveis concedits, llevat que la renúncia afecti els interessos de menors o de persones incapacitades o presumptes incapaces.
14. Dret a presentar suggeriments i a ser informat/ada i a poder acudir als circuits de queixes i reclamacions i a rebre contesta dins el període establert.
15. Dret a que se li garanteixi la comunicació amb els professionals de serveis socials amb totes les accions que siguin necessàries (traducció, escrit, altres mitjans).
16. Dret a disposar dels ajuts i dels suports necessaris per a la comprensió de la informació que se li dirigeixi si té alguna discapacitat física, psíquica o sensorial, a fi de garantir l'exercici dels seus drets i facilitar la participació plena en el procés d'informació i de presa de decisions.

B. Drets específics de les persones usuàries de serveis socials residencials i diürns

A més dels drets generals esmentats, les persones usuàries de serveis socials residencials i diürns tenen:

1. Dret a l'exercici de la llibertat individual per a l'ingrés, la permanència i la sortida de l'establiment, tenint en compte el que s'estableix en la legislació vigent respecte als menors, les persones incapacitades i les presumptes incapaces.
2. Dret a conèixer el reglament intern del servei, explicat de manera entenedora, i a disposar-ne d'una còpia prèviament a l'ingrés.

3. Dret a una atenció personalitzada d'acord amb les seves necessitats específiques, fomentant la seva autonomia, respectant i afavorint els seus lligams familiars i relacions socials, llevat de causes justificades.
4. Dret a accedir a l'atenció social, sanitària, farmacèutica, educacional, cultural i, en general, de totes les necessitats personals per aconseguir un desenvolupament adient, en condicions d'igualtat a l'atenció que reben la resta de ciutadans i ciutadanes.
5. Dret a comunicar i a rebre lliurement informació per qualsevol mitjà de difusió.
6. Dret al secret en les seves comunicacions (postals, telefòniques i altres) excepte disposició contrària per resolució judicial.
7. Dret a la intimitat i a la privacitat en les diferents accions de la vida quotidiana, que serà recollit en els protocols d'actuació i intervenció dels professionals del servei.
8. Dret a considerar com a domicili l'establiment residencial on viu i a mantenir la seva relació amb l'entorn familiar i social, tot respectant les formes de vida actuals.
9. Dret a participar en la presa de decisions que l'afectin individualment o col·lectivament mitjançant allò establert legalment i en el reglament de règim intern i a associar-se per afavorir la seva participació.
10. Dret a l'accés a un sistema intern de recepció, seguiment i resolució de suggeriments i queixes.
11. Dret a poder mantenir objectes personals significatius per tal de personalitzar l'entorn on viu, ho i respectant els drets de les altres persones.
12. Dret al lliure exercici dels seus drets polítics.
13. Dret a la pràctica religiosa que no alteri el funcionament normal de l'establiment i sigui exercida des del respecte a la llibertat de les altres persones.
14. Dret a que se li faciliti l'exercici de voluntats anticipades.
15. Dret a la continuïtat en la prestació dels serveis en les condicions establertes o convingudes, sens perjudici de les clàusules d'estabilització que s'acordin en els contractes d'assistència.

16. Dret a no ser sotmès a cap tipus d'immobilització o restricció física o farmacològica sense prescripció mèdica i supervisió, llevat que existeixi perill imminent per la seguretat física de l'usuari o de terceres persones. En aquest darrer cas, les actuacions efectuades hauran de justificar-se documentalment a l'expedient de l'usuari.
17. Dret a la tutela de les autoritats públiques per tal de garantir el gaudiment dels drets establerts.
18. Dret a conèixer el cost dels serveis que es reben i, si procedeix, a conèixer la contraprestació de la persona usuària i a que li sigui comunicada amb antelació qualsevol modificació d'aquesta dada.

C. Deures de les persones destinatàries i usuàries dels serveis socials

1. Deure de facilitar les dades personals i familiars veraces i de presentar els documents fidedignes que siguin imprescindibles per l'atenció a la seva situació.
2. Deure de complir els acords relacionats amb la prestació concedida i de seguir el programa i les orientacions dels professionals i comprometre's a participar activament en el procés.
3. Deure de comunicar els canvis que es produeixen en la seva situació personal i familiar que puguin afectar les prestacions sol·licitades o rebudes.
4. Deure de destinar la prestació a la finalitat per a la qual va ser concedida.
5. Deure de retornar els diners rebuts indegudament, excepte per errors que no els siguin atribuïbles.
6. Deure d'observar una conducta basada en el respecte mutu, la tolerància i la col·laboració a fi de facilitar la convivència en l'establiment i facilitant la resolució dels problemes.
7. Deure de respectar el personal dels serveis i els seus drets.
8. Deure d'atendre les indicacions del personal.
9. Deure d'utilitzar i de tenir cura de manera responsable de les instal·lacions.
10. Deure de complir el reglament interior de l'establiment.
11. Deure d'abonar el pagament que li correspongui segons la normativa vigent.

Base sisena:

El sistema de serveis socials

La nova Llei de serveis socials de Catalunya regula tot el conjunt d'equips, de prestacions, de projectes comunitaris i d'actuacions en programes transversals que es desenvolupen a Catalunya per satisfer el dret als serveis socials. Per fer-ho amb la màxima concreció i efectivitat, s'estructura mitjançant un sistema interrelacionat en què els diferents elements desenvolupen tasques específiques, que es coordinen, responen a la mateixa planificació, al mateix seguiment i a la mateixa avaluació i que garanteixen la màxima equitat possible per a tots els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya.

Per a la satisfacció del dret als serveis socials s'estructura un sistema de serveis socials integrat pel conjunt d'equips tècnics bàsics i especialitzats, per les prestacions tècniques i econòmiques, pels projectes comunitaris de serveis socials, per les actuacions en programes transversals que funcionalment actuaran com a elements relacionats entre ells d'una manera coordinada i per les entitats públiques i privades prestadores de serveis socials.

El sistema de serveis socials és un dels sistemes de protecció social adreçats a la consecució del benestar social, juntament amb la seguretat social, el sistema de salut, el sistema d'educació, les polítiques per a l'ocupació, les polítiques d'habitatge, les polítiques d'accessibilitat i de supressió de barreres i altres actuacions públiques en l'àmbit de la cultura i l'esport. Es considera que, juntament amb els sistemes d'educació, salut i seguretat social, constitueixen els quatre pilars de l'Estat del benestar.

Els centres de serveis socials són l'equipament base de referència del sistema de serveis socials. Estan distribuïts geogràficament per cobrir tot el territori, i són el primer punt d'accés a tota la xarxa de serveis socials. Existeixen altres tipologies de centres que, organitzats des d'una visió sectorial, formen part del sistema.

Els principals elements del sistema de serveis socials de Catalunya són:

a) Les prestacions, que poden ser serveis, aparells tecnològics o transferències en metàl·lic, s'adrecen a satisfer necessitats de la persona o de la família. Des del punt de vista del dret subjectiu dels ciutadans, hi haurà prestacions garantides a tota la població que compleixi les condicions fixades, i prestacions discrecionals en tant que la seva provisió dins el sistema de serveis socials estarà subjecte a les disponibilitats pressupostàries.

b) Els projectes comunitaris, propis o transversals, són iniciatives planificades d'acció social que compten amb la participació ciutadana en el seu disseny i desenvolupament. Tenen com a missió fomentar la solidaritat, prevenir situacions de risc de determinats grups de població de tipus sectorial o territorial, i promoure actituds i condicions positives envers la inserció i la promoció socials de tota la ciutadania.

c) Les actuacions en els programes transversals d'atenció a les persones, adreçats a satisfer necessitats complexes que requereixen la intervenció de més d'una àrea de l'àmbit de benestar, com poden ser els programes socio-sanitaris, socioeducatius, socioculturals, sociolaborals o d'altres.

d) Els equips tècnics, que poden ser bàsics o de suport especialitzat.

Els equips tècnics bàsics estan organitzats sobre una base territorial i tenen com a missió:

Oferir informació i orientació i ser la porta d'accés al sistema per a tota la ciutadania.

Valorar les situacions de necessitat social que puguin ser abordades des dels seus propis recursos. La valoració es podrà fer a demanda de l'usuari o a demanda d'altres serveis de la xarxa.

Prestar el suport i les intervencions socials necessàries a fi i efecte que les persones puguin superar les situacions adverses en que es puguin trobar amb el màxim d'autonomia possible.

Aquests equips bàsics seran els impulsors fonamentals dels projectes comunitaris de serveis socials i d'actuacions dels programes transversals.

Els equips tècnics de suport especialitzat estan organitzats sobre una base sectorial (segons els diferents tipus de situacions esmentades a la base segona) i tenen habitualment tres missions fonamentals:

Oferir el suport tècnic necessari als equips bàsics, en les matèries de la seva competència.

Oferir una valoració o un diagnòstic d'una situació de necessitat social que no pot ser abordada des d'un equip tècnic bàsic i que en els casos en què així es reguli és imprescindible per gaudir de determinades prestacions tècniques o econòmiques.

Oferir un tractament especialitzat o una intervenció social a les persones en aquestes situacions de necessitat social, fins al moment en què puguin ser seguides des de l'equip tècnic bàsic territorial corresponent.

e) Les entitats prestadores de serveis que poden ser de titularitat pública o privada i que estiguin integrades a la Xarxa d'Atenció Pública de Serveis Socials

SERVEIS SOCIALS
PROJECTES COMUNITARIS
PROGRAMES TRANSVERSALS

PRESTACIONS (de serveis, tecnològiques i en metàl·lic)

MODALITATS TÈCNIQUES
PRESTACIONALS
BÀSICA

Serveis: informació, valoració, orientació, intervenció social, etc.

Centre de serveis socials

DOMICILIÀRIA

Serveis: atenció personal, domèstica, àpats, bugaderia, arranjaments, etc.

Llar persona atesa

TECNOLÒGICA

Serveis: telealarmes, teleassistència domiciliària, ajudes tècniques, supressió barreres arquitectòniques, etc.

Persona atesa

DIÛRNA

Serveis: suport a l'autonomia, rehabilitació, esbarjo, teràpia ocupacional, àpats, etc.

Centre de dia

RESIDENCIAL

Serveis: suport a l'autonomia, allotjament, àpats, esbarjo, teràpia ocupacional,

rehabilitació, bugaderia, etc.
Centre residencial

Base setena

la cartera de serveis socials

La Llei ha de regular totes les prestacions tècniques existents dins el sistema de serveis socials de Catalunya, preveient la capacitat dels diferents agents socials i de les administracions públiques per innovar i millorar la capacitat de resposta a les necessitats socials de la població.

La Llei ha de fixar també la llista de prestacions tècniques i econòmiques que es consideren essencials i que, per tant, s'han de poder oferir com a dret subjectiu a totes les persones que compleixin les condicions d'accés corresponents. Si cal,

una disposició transitòria de la Llei pot preveure el període d'implantació de determinades prestacions.

La gestió de les prestacions bàsiques (vegeu el glossari) serà sempre de responsabilitat i titularitat pública de les administracions locals. L'accés a aquestes prestacions bàsiques serà universal i gratuït..

Un dels fonaments bàsics d'aquesta Llei és la separació entre les funcions de finançament i de provisió de les prestacions tècniques. La funció de finançament de les prestacions essencials correspon a l'Administració pública (amb el copagament corresponent, quan així s'estableixi), mentre que la provisió de totes les prestacions tècniques pot ser efectuada per gestió pública, d'iniciativa social o mercantil, excepte quan la Llei faci alguna restricció al respecte.

La Llei ha de fixar la taula de prestacions tècniques i econòmiques que s'inclouen dins el sistema de serveis socials de Catalunya, diferenciant les essencials, que tindran la consideració de dret subjectiu, de les altres de tipus general, que es cobriran segons els pressupostos assignats.

Serà el Parlament de Catalunya qui fixarà, en els pressupostos anuals, la cartera de serveis socials (que inclourà totes les prestacions essencials), les condicions d'accés i les dotacions econòmiques suficients per garantir-les.

La regulació dels serveis socials ha d'incloure els requeriments tècnics, arquitectònics i de seguretat i els recursos humans i materials necessaris per tal de garantir una prestació segura, digna i de qualitat, així com afavorir la innovació. El model d'equipament ha de ser flexible, polivalent i obert a tota la comunitat on estigui ubicat, per tal de permetre l'optimització màxima d'aquests recursos i possibilitar l'ajustament a les necessitats canviants.

La cartera de serveis socials és constituïda pel conjunt de les prestacions garantides aprovada pel Parlament i que l'Administració ofereix a la ciutadania que té necessitats socials objectives.

La cartera de serveis socials detallarà els tipus de centres, prestacions econòmiques i tècniques, equips tècnics i programes transversals (Base Sisena) de que s'ha de dotar per a fer efectiu el dret subjectiu i universal als serveis socials (Base Quarta)

A la cartera de serveis constaran les característiques de cada prestació, els seus objectius pel que fa al perfil de necessitats de les persones destinatàries, així com també les condicions i el procés d'accés i els compromisos (incloent-hi els terminis) en la seva execució. La cartera de serveis socials ha de ser un instrument per poder determinar les respostes, establir els costos, dissenyar el model i **concretar el dret d'accés** dels ciutadans i de les ciutadanes.

La cartera de serveis socials ha d'incloure totes aquelles prestacions bàsiques, domiciliàries, tecnològiques, diürnes i residencials que s'oferiran des de la Xarxa d'Atenció Pública de Serveis Socials (Xarxa) (vegeu la base novena) a la ciutadania de Catalunya. La cartera de serveis socials també ha d'incloure les prestacions econòmiques, independentment de quina sigui l'Administració que les financi. La cartera de serveis socials ha d'incloure anualment, també, el conjunt de projectes comunitaris i d'actuacions en programes transversals que s'oferirà a Catalunya, especificant en cada cas quin és el segment de població (de tipus sectorial o territorial) a qui van destinats.

L'existència d'una oferta de prestacions essencials exigeix que l'Administració competent prengui les mesures necessàries per tal de garantir que sigui suficient, fixi el contingut precís de l'oferta esmentada, i determini els recursos que hi destinarà per finançar-la i el règim de preus públics. Es proposa que, aquesta oferta, la concreti anualment el Parlament de Catalunya, aprovant juntament amb els pressupostos de la Generalitat la cartera de serveis socials que anirà acompanyada de la valoració econòmica dels costos de manteniment i d'inversió necessària per al correcte funcionament dels serveis, centres i equips tècnics. Inicialment, amb la futura Llei de serveis socials, s'hi adjuntarà una memòria econòmica que inclogui la cartera de serveis socials del primer exercici pressupostari, com també la dotació econòmica corresponent. Amb posterioritat, cada Pla estratègic quadriennal ha de preveure les carteres de serveis corresponents als exercicis pressupostaris que s'hi emmarquin.

És imprescindible per al funcionament correcte dels serveis la provisió de personal professional i auxiliar, amb una formació bàsica i permanent adequada a les exigències i necessitats canviants, en nombre suficient segons les ràtios que s'estableixin a cada Pla Estratègic.

Base vuitena

Finançament

8.1. Introducció

La Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament de Benestar Social, té la responsabilitat de garantir els recursos necessaris per assolir els objectius que li són encomanats a través de l'ordenació, la provisió i el finançament dels serveis

socials bàsics, les prestacions garantides, les prestacions discrecionals, el desenvolupament dels programes comunitaris i transversals i la col·laboració en aquells programes d'interès general.

8.2. Gestió i finançament de les prestacions

L'Administració ha de garantir l'accés universal i gratuït als serveis socials bàsics d'atenció primària; ha de garantir l'accés universal i el finançament del mòdul social de les prestacions en serveis garantides i de les prestacions monetàries garantides. Haurà de garantir un nivell de finançament adequat pel desenvolupament dels programes d'interès general, les ajudes tècniques individuals i d'accessibilitat d'acord amb les característiques de la població i del territori, així com pels projectes comunitaris i transversals d'acord amb les disponibilitats pressupostàries.

L'Administració assegurarà la provisió dels serveis socials públics adequada a les necessitats de la població mitjançant la provisió directa i l'ordenació de l'oferta dels centres proveïdors de serveis, els quals podran ser de les entitats sense ànim de lucre i de les empreses mercantils. Totes les organitzacions proveïdores de serveis socials que atenguin a usuaris amb finançament públic hauran d'estar incloses en la xarxa d'atenció pública de serveis socials.

El titular de la prestació garantida serà l'usuari qui rebrà de l'Administració l'import de la prestació econòmica establerta o l'import corresponent al mòdul social de les prestacions en serveis. L'usuari haurà de completar el preu "regulat" del centre que hagi escollit amb la part que no cobreixi el mòdul social. En els establiments de titularitat pública, s'establirà un "preu de referència" per tal de conèixer l'import de la coparticipació de l'usuari. L'usuari tindrà dret d'escollir el centre proveïdor del servei d'acord amb la prescripció del professional de referència.

L'Administració haurà de regular un sistema de compensacions en el copagament de l'usuari en les prestacions garantides, en aquells casos que l'individu demostrï que els ingressos de la unitat familiar son insuficients per fer front a l'import de la seva coparticipació. La compensació estarà en funció del nivell de renda de la unitat familiar.

L'import del mòdul social dels serveis garantits i l'import de les prestacions econòmiques, l'establirà anualment el departament de Benestar Social, el qual serà publicat en el DOG, i serà aplicable a tots els usuaris que tinguin reconegut el dret. L'import de les prestacions econòmiques i l'import del mòdul social dels serveis, els perceptors de les quals siguin persones amb dependència reconeguda d'acord amb la Llei Estatal de la Dependència, no podrà ser inferior a l'import que determini l'esmentada Llei per a un mateix nivell de prestacions.

L'Administració podrà subscriure convenis pluriannuals amb les entitats sense afany de lucre que col·laborin d'una manera continuada en activitats d'interès

general i/o que prioritzin els plans estratègics i sectorials corresponents en el marc de les disponibilitats pressupostaries.

L'Administració pot establir prestacions econòmiques de caràcter puntual o per un període de temps determinat per tal de garantir a la ciutadania unes condicions mínimes de subsistència.

8.2. Descentralització del finançament

El departament de Benestar Social i Família compartirà el finançament dels equips bàsics d'atenció primària i dels programes comunitaris amb els Ens Locals, els quals hauran d'aportar-hi el 4% del seu pressupost d'operacions corrents.

La gestió i el finançament dels centres de titularitat de l'ICASS serà descentralitzada en els Ens Locals, els quals assumiran les funcions que li siguin delegades i hauran de gestionar-los amb criteris d'eficiència i eficàcia i assumint el risc derivat de la seva gestió.

Les oficines d'avaluació de la dependència d'acord amb allò establert en la Llei Nacional de la Dependència hauran de comunicar als equips bàsics d'Atenció Primària els resultats de les avaluacions dels subjectes que hagin realitzat la prova i, posteriorment, el professional de referència haurà de comunicar-los, al departament de Benestar Social i Família, així com les variacions que es produeixin al llarg de la vida dels beneficiaris, per tal que pugui ordenar els pagaments que els correspongui.

Pel que fa a la gestió de les prestacions en serveis i prestacions econòmiques garantides, els equips bàsics d'Atenció Primària gestionaran un "pressupost virtual" per tal de conèixer quin és el volum de despesa meritada pels beneficiaris del seu territori. S'establirà un sistema de "fons de compensació interterritorial" pels possibles desplaçaments en les utilitzacions de serveis ubicats en demarcacions territorials diferents al del domicili del beneficiari de la prestació. El pressupost "virtual" es regularitzarà al final de l'exercici amb les dades que resultin dels moviments "interterritorials" dels beneficiaris de les prestacions. Es podran establir sistemes d'incentius per la bona gestió dels pressupostos "virtuals" assignats als Ens territorials.

Pel que fa a la gestió de les prestacions i ajuts no garantits, els Ens Locals són els encarregats d'informar i comunicar al departament de Benestar i Família sobre la idoneïtat dels programes o demandes plantejades d'acord amb allò establert en les seves convocatòries públiques. El departament podrà assignar als Ens Locals un fons específic per gestionar ajudes de caràcter puntual o d'urgència social.

El departament de Benestar Social i Família amb la col·laboració dels Ens Locals i altres organismes públics i privats haurà d'assegurar el finançament de les infraestructures necessàries per la provisió dels serveis socials d'acord amb la planificació territorial i de les disponibilitats pressupostaries. Els Ens Locals

s'hauran de comprometre a facilitar el sòl i/o a cedir les infraestructures adequades pels nous equipaments. S'articularen els mecanismes financers adequats per a compensar aquelles inversions realitzades amb col·laboració d'organitzacions privades i que, al final del procés, passin a ser patrimoni públic.

Nota: En algun lloc hauria de figurar les competències del departament de Benestar i Família (Per incorporar – si no hi és – a la base 10).

El Departament de Benestar i Família ha d'assumir les funcions de: planificar i avaluar el sistema de serveis socials, vetllar per una distribució de recursos i infraestructures equilibrada territorialment, determinar els requisits per l'autorització i l'acreditació de centres proveïdors de serveis socials, inspeccionar els centres i serveis, garantir el finançament de les prestacions garantides, promoure i col·laborar en el finançament dels programes d'interès general, gestionar els centres proveïdors de serveis socials de titularitat de la Generalitat, assignar els pressupostos de gestió als Ens territorials (Vegueries) en funció d'allò establert en l'Estatut.

Base novena

La xarxa d'atenció pública de Serveis Socials

La xarxa d'atenció pública de Serveis Socials ha de ser l'instrument organitzatiu i funcional per assegurar l'efectivitat del dret subjectiu als serveis socials.

La xarxa pública de provisió de serveis socials estarà integrada per centres de titularitat pública (Generalitat, Municipal, Consorcis, etc.), entitats sense ànim de lucre i empreses mercantils sempre que estiguin acreditats d'acord amb la normativa i hagin signat un conveni de col·laboració per atendre usuaris amb finançament públic. La inclusió dels centres de serveis socials a la xarxa requerirà l'autorització prèvia del departament de Benestar Social. Igualment, les baixes s'hauran de comunicar al mateix organisme podent causar baixa per requeriment de l'Administració. Anualment s'actualitzarà el llistat de centres i serveis inclosos dins la xarxa.

Les acreditacions es concediran als titulars de les organitzacions per aquells serveis socials que siguin susceptible d'atendre a usuaris amb finançament públic; no obstant això, l'organització haurà de garantir la seva viabilitat econòmica i el compliment de les normatives generals que afectin a la resta dels serveis. Les organitzacions acreditades hauran de lliurar anualment al departament de Benestar i Família una auditoria economico-financera, en la que s'inclouï el compte de pèrdues i guanys desglossat pels diferents serveis acreditats i, l'activitat i costos realitzats en els esmentats serveis.

L'Administració podrà regular els preus dels serveis acreditats, dels quals les seves organitzacions hauran de signar un conveni de col·laboració amb el departament de Benestar Social i Família per atendre a usuaris amb finançament públic.

Els centres i serveis inclosos en la xarxa d'atenció pública dels serveis socials hauran de complir amb els requisits de lliurar la informació que li sigui requerida i de ser avaluada d'acord amb allò establert per l'Administració.

Base desena

Model competencial i organització territorial

10. Introducció

La responsabilitat pública dels serveis socials de Catalunya és del Govern de la Generalitat, a través del departament que determini, el qual haurà d'integrar totes les funcions i àmbits, i de les corporacions locals catalanes.

El Govern de la Generalitat estableix la planificació i la coordinació general, com també l'ordenació del sector, en col·laboració amb els ajuntaments, els consells comarcals i les diputacions provincials (i les futures vegueries o regions que ordeni el Parlament de Catalunya).

Les corporacions locals són les encarregades de la programació, l'ordenació i la coordinació en el territori, que han d'exercir mitjançant la participació de les entitats cíviques i socials.

Des del punt de vista organitzatiu, l'objectiu és desconcentrar la planificació, la programació i la concreció del finançament en el territori on desenvoluparan aquestes funcions, mitjançant la participació dels serveis territorials del departament competent de la Generalitat, juntament amb les corporacions locals corresponents. Així mateix, es descentralitzarà la gestió dels serveis socials als ens locals competents.

Els serveis socials a Catalunya s'han d'estructurar territorialment atenent criteris geodemogràfics i de necessitats, en demarcacions territorials denominades àrees bàsiques de serveis socials (ABSS). Aquestes àrees es faran coincidir, tant com es pugui, i s'hi coordinaran, amb els serveis educatius, laborals i de salut del mateix territori. L'objectiu és aconseguir la major eficiència possible.

10.1. La Generalitat de Catalunya manté en un sol departament totes les competències en matèria de serveis socials.

La Generalitat de Catalunya ha de garantir les prestacions socials garantides que siguin d'àmbit de tot el territori de Catalunya i cooperar amb les administracions locals a fi que aquestes garanteixin les prestacions que corresponguin al seu àmbit territorial, i cooperar amb les entitats d'iniciativa social perquè desenvolupin les mesures de foment que s'acordin per a tot l'àmbit de Catalunya.

Correspon a la **Generalitat de Catalunya (Govern o, si escau, Departament de Benestar i Família)**:

1. Determinar els criteris, les directrius i les prioritats de la política general de serveis socials.
2. Proposar al Parlament de Catalunya, mitjançant la cartera de serveis socials i el pressupost anual, les prestacions socials essencials, i les garanties i condicions

d'accés a la Xarxa. Fer efectives les prestacions essencials que corresponguin a l'àmbit territorial de tot Catalunya.

3. Definir la política de desenvolupament, de foment i de promoció dels serveis socials, incloent-hi l'elaboració i el seguiment de plans sectorials i la participació en aquests de les administracions locals i les entitats d'iniciativa social.

4. Fixar els criteris i les fórmules de coordinació transversal amb els altres departaments de la Generalitat.

5. Aprovar el Pla d'actuació social de Catalunya, i en el futur els plans estratègics quadriennals i els plans sectorials que es determinin, incloent-hi les definicions, la composició, la dotació i la territorialització dels diferents dispositius i equips de serveis socials.

6. Proposar al Parlament de Catalunya el projecte de pressupost anual vinculat a la cartera de serveis socials.

7. Fixar la direcció, els nomenaments de càrrecs directius i l'estructura orgànica del Departament de Benestar i Família.

8. Fixar els criteris de qualitat, dur-ne a terme el control i la inspecció i avaluar les activitats i els serveis propis i concertats de la Xarxa.

9. Aprovar els preus i les tarifes per a la concertació de serveis de la Xarxa, així com les condicions d'accés a cada tipologia de serveis.

10. Aprovar totes les normes i els reglaments necessaris per al funcionament correcte dels serveis socials.

11. Cooperar financerament amb les administracions locals i les entitats d'iniciativa social per al manteniment correcte de les prestacions i serveis de la Xarxa, així com altres prestacions generals incloses en plans estratègics i sectorials, quan siguin gestionades localment.

12. Fixar criteris generals i propostes articulades per establir i actualitzar els acords, els convenis i els concerts amb les administracions locals i les entitats d'iniciativa social i mercantil per a la prestació dels serveis de la Xarxa.

13. Fixar les propostes en matèria d'ordenació, de planificació, de normativa, de seguiment i d'avaluació dels serveis socials de Catalunya.

14. Coordinar, d'acord amb les vegueries o regions, les àrees bàsiques de serveis socials. Facilitar a les administracions locals gestores de les àrees bàsiques tota la informació disponible per a la programació, la gestió i l'avaluació dels serveis socials del seu àmbit territorial. Coordinar l'elaboració i aprovar protocols de bona pràctica professional, de treball interdisciplinari i de coordinació de serveis.

15. Gestionar totes les competències i funcions que li atribueixi l'ordenament vigent, amb atenció especial a les que no es puguin descentralitzar a les àrees bàsiques.

10.2. Vegueries o regions (si així ho preveu la nova ordenació territorial)

Els correspon:

1. Donar suport tècnic, jurídic, informàtic i econòmic a les àrees bàsiques de serveis socials i als ajuntaments i consells comarcals del seu territori.

2. Oferir serveis d'informació, de formació, d'assessorament, de supervisió, de documentació, de difusió, de planificació, de programació i d'avaluació a les àrees bàsiques de serveis socials i als ajuntaments i consells comarcals del seu territori.

3 Cooperar i coordinar la informació, la transmissió de dades i la planificació entre la Generalitat i les àrees bàsiques. El territori regional és l'espai idoni per planificar, per avaluar i per fer el seguiment dels plans estratègics i dels plans sectorials de serveis socials de Catalunya.

4. Convocar la Taula Territorial dels ajuntaments i consells comarcals del seu territori amb funcions de planificació, de concreció del finançament i avaluació.

5. Promoure l'associacionisme i els projectes comunitaris que permetin una major vertebració del territori i la capacitació de la seva població per abordar la cobertura de les necessitats socials.

10.3. Els ajuntaments (i els consells comarcals i les mancomunitats amb competències delegades pels ajuntaments)

Els correspon:

1. Gestionar l'Àrea Bàsica de Serveis Socials del seu municipi o, en el cas que hi manqui, participar en els consorcis o les mancomunitats de serveis socials que gestionin les àrees bàsiques de serveis socials.

2. Planificar i gestionar els serveis socials que es considerin necessaris, dins el seu municipi, informant, si s'escau, l'Administració gestora de l'àrea bàsica corresponent.

3. Participar en l'exercici de les competències de les altres administracions. En tot cas, aquesta participació comportarà el dret a conèixer i a emetre informes i propostes amb relació als plans, als programes i a les disposicions que s'aprovin amb caràcter general, mitjançant els conductes adients.

4. Elaborar un Pla d'actuació local per al seu municipi o participar en el Pla d'actuació local de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials.

5. Autoritzar i exercir les facultats de policia administrativa, en l'àmbit de la seva competència, amb relació als establiments de serveis socials de titularitat privada del seu àmbit municipal.

6. Gestionar totes les competències i funcions que els atribueixi l'ordenament vigent.

10.4. Administracions gestores de les Àrees Bàsiques

Cada ABSS tindrà una administració pública local responsable de la seva direcció i gestió, a la qual les altres administracions concurrents hi delegaran totalment o parcialment les seves competències en la matèria. Segons el territori, aquesta administració serà un districte municipal, un ajuntament, una mancomunitat de municipis, un consell comarcal, un consorci entre ajuntaments i consells comarcals o un consorci amb diversos nivells d'administracions implicades. No cal ni és desitjable un model uniforme, sinó precisament una adaptació a cada territori i a les seves característiques.

L'objectiu és configurar àrees bàsiques que tinguin una administració local (o més d'una mancomunades o consorciades) que assumeixi voluntàriament la competència i que tingui una població mínima de 20.000 habitants. Excepte en les àrees rurals, que en tenir distàncies més grans, han d'oferir els mateixos serveis a una població menor i menys densa. I que permeti dotar el seu territori amb la majoria dels centres i establiments de serveis socials necessaris per a la seva

població. L'objectiu és també afavorir la coordinació entre els sistemes de salut, d'educació, de foment de l'ocupació i de serveis socials.

L'ens públic responsable de la gestió de l'ABSS també coordinarà la intervenció social que es realitzi des dels centres i els serveis del nivell d'atenció primària dels sistemes de salut, d'educació i d'ocupació al seu territori. Amb aquest efecte els/les professionals de l'àmbit social dels altres sistemes participaran d'una coordinació funcional a l'ÀBSS, conservant la seva adscripció orgànica al seu centre corresponent de l'altre sistema. Els diferents Departaments del govern de la Generalitat, mitjançant el Consell de Coordinació de Benestar Social i les Taules territorials establiran els protocols de coordinació necessaris.

A les Administracions gestores de les ÀBSS els correspon:

1. Programar i gestionar els serveis socials del seu àmbit territorial.
2. Participar en la planificació, el seguiment i l'avaluació totes les prestacions de la Xarxa en el seu territori, en base a la Cartera de Serveis i la planificació sectorial, dins de la Taula territorial corresponent.
3. Fer efectives les prestacions socials bàsiques que corresponguin al seu àmbit territorial, així com la resta de prestacions essencials de la Cartera de serveis socials que tinguin concertades amb la Generalitat de Catalunya.
4. Desenvolupar els projectes comunitaris i de cohesió social, així com també els programes transversals necessaris per a les necessitats socials de la població del seu territori.
5. Proporcionar el suport informatiu i estadístic a les tasques de planificació, de seguiment i d'avaluació de la Generalitat de Catalunya.
6. Coordinar totes les activitats, els serveis i les prestacions de serveis socials que les altres administracions locals o les entitats d'iniciativa social desenvolupin en el seu àmbit territorial.
7. Facilitar la participació de les administracions locals, les entitats d'iniciativa social i la ciutadania en la planificació, el seguiment i l'avaluació dels serveis socials del seu territori, incloent les prestacions socials bàsiques i la resta de prestacions essencials.
8. Concertar amb la Generalitat de Catalunya i les altres administracions locals que gestionin serveis socials o les entitats d'iniciativa social o mercantil, totes les accions i els serveis del seu àmbit territorial que s'integrin en la Xarxa, en els termes previstos a les Bases novena i dotzena.
9. Constituir òrgans de coordinació entre els responsables polítics, tècnics i les entitats d'iniciativa social del territori, a nivell general i per a cada pla sectorial.

Aquests òrgans faran el disseny, el seguiment i l'avaluació dels sistemes d'informació i de tramitació, els protocols de procediment administratiu, els programes d'informació, de formació, de documentació i de supervisió, unificats entre les diferents àrees sectorials i que facilitin el seu accés a tots els professionals que hi treballen.

10. Impulsar la implantació de les entitats d'Iniciativa Social sense ànim de lucre, com proveïdors de Serveis Socials, per a garantir la lliure concurrència i l'equilibri en la provisió per part del sector públic, privat mercantil i privat no lucratiu.

Base Desena Bis

El Sistema d'Informació Social

El sistema d'informació social ha de garantir la disponibilitat de la informació fiable i la comunicació i l'accessibilitat recíproques entre les diferents administracions i agents que hi intervenen, per tal de facilitar la planificació i la gestió del sistema de serveis socials de Catalunya.

Objectius del sistema d'informació

El sistema d'informació social ha de respondre a les necessitats dels col·lectius següents:

Autoritat reguladora i prestadors de serveis:
La informació ha d'afavorir el desplegament de polítiques i la presa de decisions. El sistema d'informació els ha d'oferir informació actualitzada i comparativa de la situació i l'evolució del sistema de serveis socials.

Professionals, institucions i intermediaris en la prestació de serveis socials:
La informació continguda al Sistema d'Informació Social ha d'anar adreçada a millorar els seus coneixements i la seva capacitat tècnica i per tant, facilitar-los-hi la gestió i la comunicació amb els òrgans responsables dels serveis socials. També ha de permetre conèixer l'estat de tramitació/execució d'aquelles prestacions de les que inicien el procés però que culmina en una altra instància. La informació disponible ha d'incloure: directoris, estudis, memòries, indicadors de gestió, bancs de bones pràctiques...

Ciudadans i ciutadanes:
El sistema d'informació social ha de donar a conèixer el seus drets i deures, la informació sobre situacions de risc social i mesures de prevenció, la informació sobre l'oferta de serveis, facilitar l'accés a la seva informació personal i als expedients sobre els serveis efectuats i el seu estat de tramitació. També ha

d'explicar amb claredat els resultats de l'acció de les administracions i promoure espais per a la participació ciutadana.

Organitzacions i associacions (tercer sector) :

El Sistema d'Informació Social ha de donar a conèixer les associacions que participen en el sistema de serveis socials tot aportant informació dels seus objectius, actuacions i de qualsevol altra circumstància que promogui la seva participació.

Les administracions públiques responsables de la prestació de serveis socials han de fomentar els mecanismes orientats a l'avaluació dels resultats. Ha d'establir els indicadors necessaris que permetin avaluar la seva actuació i aplicar el seu estudi a la planificació de millores i la creació, modificació i reorientació dels seus serveis i prestacions.

El sistema d'informació social ha de preveure la realització d'estadístiques per a finalitats de planificació, avaluació i comparació d'àmbit nacional, així com per a poder facilitar dades (i comparació) amb les dades de caràcter estatal i comunitari. Aquesta informació ha de ser recollida tant pel sector públic com pel privat.

Tipologia d'informació

El sistema d'informació social ha de contenir informació sobre les prestacions i la cartera de serveis socials, incloent totes les administracions implicades (segons competència) i tota l'activitat del sector privat (d'iniciativa social i mercantil). També ha de contenir informació bàsica: dades poblacionals, recursos humans i materials, activitat, finançament, resultats i expectatives i valoració dels ciutadans/es

Principis rectors del sistema d'informació

El sistema d'informació social es desenvoluparà entre d'altres, d'acord amb els següents principis d'actuació:

Descentralització:

El sistema d'informació social es configura com un sistema descentralitzat, de tal manera que cada agent o institució que participa en el sistema de serveis socials defineix els seus propis sistemes de tractament de la informació que genera, en línia amb l'exercici de les seves competències i funcions. En aquest sistema de sistemes, cada agent decideix quina arquitectura tecnològica, quins processos de tractament i quins aplicatius desenvoluparà.

No obstant això i per tal d'estalviar inversions i guanyar en eficiència, es determinaran els elements comuns (llenguatge, processos bàsics, conjunt de dades bàsiques mínimes, sistemes d'indicadors, estàndards tecnològics) que es tindran sempre en compte a l'hora del desenvolupament dels diferents sistemes. Aquests elements comuns s'establiran de manera coordinada per tal d'assegurar un sistema d'informació en xarxa.

Interoperabilitat:

El sistema d'informació social comptarà amb els elements necessaris per a compartir, intercanviar i integrar de manera automàtica dades entre els diversos sistemes.

Per a garantir la qualitat dels serveis socials als ciutadans s'haurà d'establir un procediment que permeti l'intercanvi telemàtic de la informació sobre l'atenció que ha rebut una persona, així com les dades bàsiques que han l'han propiciat a qualsevol punt de Catalunya.

Fiabilitat

Per tal d'obtenir una informació de qualitat, comparable i consolidable s'haurà d'establir la definició i normalització de dades i fluxos, la selecció d'indicadors i els requeriments tècnics per a integrar la informació. Aquests elements haurien d'establir-se des del màxim òrgan de planificació, amb la participació necessària del Consell de Coordinació de Benestar Social.

Accessibilitat

Aquest principi d'accessibilitat es pot dividir en les tres categories següents:

Accés a la informació

Tots els agents participants del sistema de serveis socials, - administracions públiques, entitats gestores, proveïdors privats...-, aporten dades al sistema d'informació social. Les administracions podran accedir i disposar de les dades que formin part del sistema d'informació per a poder exercir les seves competències.

Es facilitarà l'accés a la informació a les persones amb discapacitat amb l'adopció preventiva de mesures homologades d'accés.

Accés multicanal

Les administracions públiques han de posar a l'abast del ciutadà el màxim de canals de tramitació disponibles, sense que això suposi cap discriminació d'un canal respecte d'un altre.

Hauran de treballar per posar a disposició del ciutadà la tramitació telemàtica amb cobertura 24 hores al dia els 7 dies de la setmana.

Facilitat d'ús de la informació

El sistema d'informació social ha de facilitar la informació amb contingut clar i llenguatge entenedor pel ciutadà. Ha de deixar ben clar quin és l'objectiu de la regulació, quins requisits han de complir-se per accedir-hi, com poden acreditar aquests requeriments, de quina forma s'ha de fer la tramitació i els compromisos de resposta dels agents responsables.

Privacitat

El sistema d'informació social ha de vetllar per la protecció de les dades personals que conserva. Ha de fer públic on són guardades aquestes dades i per a quina finalitat. Ha de facilitar l'accés a les mateixes per a les persones legitimades o autoritzades.

En qualsevol moment, les persones han de poder consultar, modificar, rectificar o cancel·lar aquella informació que els pertany.

Els ens i les institucions responsables dels sistemes d'informació han de fer públic el contingut dels fitxers i comunicar la possible cessió de dades a altres.

La cessió de les dades estarà sotmesa a la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

Seguretat

El sistema d'informació social ha de comptar amb una xarxa segura de comunicacions que faciliti i doni garanties de protecció a l'intercanvi d'informació social entre els integrants de sistema.

Aquesta xarxa haurà de ser proveïda per l'organisme amb la màxima responsabilitat en la planificació dels serveis socials. La transmissió de la informació en aquesta xarxa està fonamentada en els requeriments de certificació electrònica, signatura electrònica i xifratge, d'acord amb la legislació vigent.

Personalització

El sistema d'informació social ha d'oferir informació personalitzada a les persones usuàries dels serveis socials:

Els ciutadans i ciutadanes han de poder conèixer l'estat del tràmit de les seves peticions en les diferents administracions públiques.

Els prestadors de serveis socials han de vetllar per simplificar l'aportació de documentació que justifiqui els requisits d'accés als serveis. Les persones usuàries, si autoritzen l'accés als registres, només hauran d'aportar aquella documentació que no estigui en disposició del sistema d'informació social.

Els prestadors dels serveis podran informar personalment als ciutadans de la possibilitat d'iniciar tramitacions dels ajuts i serveis als que els ciutadans i les ciutadanes tenen dret, sempre que disposi de la informació necessària per fer-ho, i amb autorització prèvia de la persona receptora de la informació. Aquesta té també el dret de rebutjar-les.

Governabilitat del Sistema d'Informació Local

Les administracions públiques implicades són les responsables del Sistema d'Informació Social. En aquest sentit, promouran la seva creació, el seu manteniment i la seva millora continuada, mitjançant l'aportació de mitjans tècnics, humans i financers.

El sistema d'informació social es dissenyarà i es desenvoluparà de manera participada i coordinada per tots els agents responsables del sistema de serveis socials.

El disseny del SIS s'haurà de dur a terme amb la major simplificació, racionalització, eficiència i eficàcia en la utilització dels recursos.

Ateses les seves característiques (descentralitzat, sistema de sistemes) i el seu valor estratègic, el sistema d'informació social serà impulsat per la màxima autoritat de planificació dels serveis socials, la qual haurà de preveure els

instruments i les fórmules d'organització necessaris per a la participació de tots els agents en el disseny, la implantació i el manteniment d'aquest sistema.

Els objectius, els criteris i les iniciatives d'actuació s'establiran en el Consell de Coordinació de Benestar Social

Base onzena

Els professionals dels serveis socials

11.1. La intervenció en serveis socials té un caràcter interdisciplinari, amb l'objectiu d'oferir una atenció integrada. Moltes de les prestacions que s'ofereixen des del sistema de serveis socials requereixen de l'actuació de diferents disciplines professionals.

Els equips tècnics bàsics de serveis socials han d'estar formats, com a mínim, per treballadors/es socials i educadors/res socials amb el suport administratiu suficient i l'espai físic adient a fi que puguin portar a terme la seva tasca professional.

La composició, titulacions i perfils professionals dels equips tècnics especialitzats s'han d'establir reglamentàriament d'acord amb els objectius i característiques del servei on actuen.

Reglamentàriament s'han d'establir les ràtios de professionals mínimes tenint en compte no solament la població del territori sinó les característiques geogràfiques i de concentració o dispersió de la població a atendre, i les necessitats específiques, tot considerant els indicadors quantitius i qualitius corresponents, a fi de garantir una cobertura de serveis adequada.

11.2. Cada persona o bé cada unitat de convivència que accedeixi a la Xarxa d'Atenció Pública de Serveis Socials tindrà dret que li assignin un/a professional de referència que serà (habitualment) un treballador social o una treballadora social dels equips tècnics bàsics. El/la professional de referència canalitza les diferents prestacions que necessita la persona o unitat de convivència, assegura la globalitat de les intervencions i en facilita l'agilització.

Quan la persona o unitat de convivència sigui atesa per un o més equips tècnics especialitzats tindrà un professional de referència d'un d'aquests equips que es coordinarà amb el professional de referència de l'equip tècnic bàsic.

Reglamentàriament s'establiran el nombre màxim de persones/unitats que poden tenir com a referència un mateix professional.

11.3. Les necessitats canviants i els nous fenòmens socials emergents en la nostra societat exigeixen no tan sols una titulació i una formació bàsica adequada dels professionals implicats sinó també una formació permanent que els permeti respondre a les noves necessitats i demandes de la població. El sistema de serveis socials haurà de fomentar les activitats per a la millora i l'adequació de la formació dels professionals. S'han de potenciar els seus coneixements, capacitats i aptituds per assegurar la qualitat dels serveis i l'eficàcia i l'eficiència de l'atenció social.

Les Administracions públiques corresponents i les entitats que gestionin serveis socials han d'articular programes i mecanismes que assegurin el manteniment de les capacitats i aptituds dels professionals, que garanteixin la seva seguretat i previnguin l'esgotament professional inherent a l'atenció directa i continuada de persones amb necessitats socials.

11.4. El Departament de la Generalitat competent en matèria de serveis socials, a proposta del Comitè d'Avaluació de Necessitats i Serveis Socials, ha d'adoptar les mesures oportunes per al foment de la recerca i la innovació en l'àmbit dels serveis socials, amb la col·laboració de les universitats, els centres de recerca, els col·legis professionals, els sindicats i les entitats d'iniciativa social, i amb la participació i les dades aportades pel professionals dels serveis socials.

S'ha de prioritzar: el coneixement de les causes i els factors de les diferents necessitats socials, l'anàlisi de la gestió dels serveis socials i del cost-benefici dels serveis, l'impacte dels projectes comunitaris, i l'avaluació quantitativa i qualitativa de les diferents prestacions del sistema de serveis socials

11.5. Per protegir els drets de les persones usuàries dels serveis socials cal que les valoracions professionals siguin vinculants quant a assignar un recurs i cal un seguiment professional acurat de l'evolució de la situació personal o familiar.

11.6. Els/les professionals dels serveis socials tenen dret a ser tractats amb respecte i correcció per part dels responsables dels serveis, dels altres professionals i de les persones usuàries i els seus acompanyants.

11.7. Els/les professionals dels serveis socials tenen dret a participar en els òrgans consultius i participatius previstos en aquesta Llei i en altres que es creïn. Tenen dret a participar en les processos d'avaluació periòdica dels serveis.

Base dotzena

Les entitats d'iniciativa privada

Les entitats d'iniciativa privada tenen, d'acord amb la normativa vigent, la capacitat per impulsar i crear serveis i centres de serveis socials que atenguin necessitats socials de la població de Catalunya.

Les entitats d'iniciativa privada inclou les entitats d'iniciativa social (EIS) i les entitats d'iniciativa mercantil (EIM), les quals poden proveir serveis socials i atendre a usuaris amb finançament públic sempre i quan estiguin acreditades i l'organització titular hagi signat un conveni de col·laboració amb el departament de Benestar i Família.

Les EIS podran col·laborar amb l'Administració en el desenvolupament de programes d'interès general i/o que prioritzin els plans estratègics i sectorials corresponents. L'Administració podrà subscriure convenis pluriannals amb les EIS que col·laborin d'una manera continuada en activitats d'interès general.

Les EIS participaran a través de les seves respectives Federacions en el Consell General de Serveis Socials per tal d'impulsar les accions públiques necessàries per atendre aquelles necessitats socials no cobertes de forma satisfactòria en el territori.

Les EIM podran col·laborar amb l'Administració en el desenvolupament d'aquelles infraestructures que es considerin prioritàries per a la provisió de serveis socials.

Voluntariat

El voluntariat social és el conjunt d'activitats d'interès general, desenvolupades lliurement i sense contraprestació econòmica per persones físiques dintre del marc dels programes propis dels serveis socials.

L'Administració pública fomentará el desenvolupament del voluntariat en els serveis socials, com expressió de la participació, pluralisme i la solidaritat de la societat i amb funcions complementàries i coordinades amb les activitats desenvolupades per personal remunerat. La col·laboració del voluntariat no podrà en cap cas substituir serveis professionals o laborals remunerats.

(Adaptació de les lleis de Madrid i La Rioja)

Base tretzena

Òrgans de coordinació i d'avaluació

13.1. Amb la finalitat de coordinar el sistema de serveis socials de responsabilitat pública, es crea el **Consell de Coordinació de Benestar Social**.

El Consell de Coordinació de Benestar Social (CCBS) ha de coordinar les polítiques públiques en matèria de serveis socials, articular-les amb el sistema educatiu, sanitari i d'ocupació i vetllar per la descentralització adequada.

Aquest Consell vetllarà per la creació, l'impuls, el seguiment i l'avaluació dels programes transversals entre diferents departaments i per la descentralització dels programes als ens locals de tota Catalunya. El CCBS ha d'estar presidit pel Conseller primer, que podrà delegar en el titular del Departament competent en matèria de serveis socials, i el composaran els departaments que tinguin les competències de salut, educació, serveis socials, cultura, esports, treball i habitatge, així com les federacions de municipis existents a Catalunya

(representant a les administracions locals) que constitueixen conjuntament el sistema de responsabilitat pública. Aquest Consell també vetllarà per la igualtat dels drets dels ciutadans i ciutadanes de tot el territori de Catalunya.

La seva funció serà també la de vetllar per la coordinació òptima entre diferents departaments de la Generalitat i entre aquests departaments i els ajuntaments. Ha de coordinar també la planificació i els criteris comuns pel desenvolupament d'un Sistema d'Informació Social. Les funcions de canalització de la participació i de seguiment de l'acció del govern es realitzen des del Consell General de Serveis Socials.

- 13.2.** Amb la finalitat d'avaluar l'eficiència en la distribució dels recursos es crea el **Comitè d'Avaluació de Necessitats i Serveis Socials (CANSS)**. El CANSS ha d'estudiar les necessitats socials de la població de Catalunya i avaluar l'eficiència i la qualitat del sistema de serveis socials, i en especial de la Cartera de serveis socials. És un òrgan independent i consultiu format per persones expertes de reconegut prestigi en la mesura i l'anàlisi de necessitats designades de mutu acord entre la Generalitat i els governs locals.

Els membres del CANSS seran un nombre reduït de persones que gaudiran d'independència en l'exercici de les seves funcions i que vetllaran per la més eficient explotació de la informació existent sobre les necessitats i serveis socials de Catalunya. Així, la seva funció estarà centrada en l'encàrrec dels estudis i informes que considerin rellevants i en l'anàlisi de les dades i informes produïts per les administracions públiques catalanes, per les universitats i centres de recerca, i pels observatoris de seguiment de situacions de necessitat com ara l'Observatori Català de la Família, l'Observatori Català de la Joventut i d'altres.

- 13.3.** La distribució equitativa dels serveis socials exigeix una formulació pública i concreta de prioritats i d'objectius sobre l'anàlisi empírica de les necessitats socials i de les disponibilitats pressupostàries. El Govern de la Generalitat ha d'impulsar la redacció periòdica de plans estratègics, de plans sectorials i de sistemes d'indicadors. També ha de vetllar per tal que els ens locals responsables estableixin plans d'actuació locals de serveis socials, que hauran d'ajustar-se als plans estratègics establerts per la Generalitat. Aquests plans plantegen atendre les diferents necessitats socials, incorporant a l'acció de responsabilitat pública la valuosa iniciativa social pròpia del nostre país.

Així mateix es constituirà a cada regió (o vegueria) una taula territorial de coordinació i planificació, integrada pels serveis territorials del Departament i pels ajuntaments de més de 20.000 habitants i els consells comarcals del territori, amb funcions de planificació, de concreció del finançament i d'avaluació, tasques que realitzarà amb la col·laboració de les universitats catalanes i amb els paràmetres tècnics establerts pel Comitè d'Avaluació (CANSS).

Base quinzena

Participació cívica

La participació en el sistema de serveis socials ha de ser efectiva, ha d'incloure els elements que formen part de la presa de decisions i ha de fomentar la innovació en les seves formes de prestació. En l'àmbit territorial, i d'acord amb l'ordenació que s'estableixi, es proposen mantenir òrgans de participació amb representants de la Generalitat, de les corporacions locals, de les entitats cíviques, dels col·lectius de persones usuàries i de la ciutadania en general.

15.1. Introducció

La participació ha de ser entesa com el fet de «prendre part» en les decisions sobre l'aspecte col·lectiu dels afers públics. I la qüestió pública és allò que afecta

la societat en el seu conjunt i li interessa. La participació no és un fi en ella mateixa, sinó un punt de partida, encara que per a moltes persones el fet de participar ja és una manera de viure.

Per assegurar la participació s'ha de confiar en el potencial i la capacitat que tenen tots els individus i grups. Cal creure fermament que el diàleg, la proximitat i el fet de posar-se en el lloc de l'altre poden contribuir a la participació i millorar la cohesió social.

S'ha de partir de les diferenciacions culturals i comprendre-les i s'ha de ser conscient que els membres de les comunitats **saben, pensen, volen i fan**. Així es contribuirà a cercar un interès comú de tots els ciutadans i ciutadanes i a evitar la fragmentació de la societat en compartiments estancs.

Cal tenir en compte que les responsabilitats dels governs locals van més enllà de la prestació de serveis; els ajuntaments poden justificar el seu rol si estan pròxims a la ciutadania i comparteixen el seu poder. El govern local ha d'admetre la participació d'altres agents de la comunitat i assegurar que els recursos disponibles en el municipi es destinen al benefici de la comunitat local, a més d'assegurar-ne la revisió i el control, i comprovar si les necessitats de la població es satisfan adequadament.

Els reglaments orgànics municipals i els de participació ciutadana preveuen la funció essencial d'informació i la de vertebració de la participació. La informació és un dret individual i col·lectiu de les persones i és un requisit indispensable per a qualsevol política que vulgui afavorir la participació.

L'Administració local té una estreta vinculació amb la ciutadania i, per tant, té una situació privilegiada per promoure que el veïnatge participi activament i habitualment. Aquest fet s'haurà de tenir en compte en el disseny del nostre futur polític. Per tant, també en el procés d'integració europea caldrà tenir en compte l'àmbit local. Caldrà participar des de l'àmbit local en tots els altres àmbits de govern.

Practicar realment la participació en tots els nivells de l'organització dels territoris, per part de les persones, entitats, organitzacions de voluntariat, comunitats, grups espontanis, col·lectius diversos, etc., exigeix dels poders públics la voluntat de consensuar i posar en marxa canals d'autèntica participació, i això vol dir tenir regulats òrgans de comunicació, d'escolta i de codecisió democràtics.

Cal educar en la pedagogia de la participació (i fomentar-la) des de la infància fins a la gent gran. Els debats i la discussió amb responsabilitat i amb respecte a l'opinió dels altres s'han de mantenir en els diferents fòrums a què pertanyen les persones en igualtat de condicions a fi que puguin participar democràticament: la participació crea comunitats solidàries i justes.

15.2. Òrgans de participació

En l'àmbit territorial i d'acord amb l'ordenació que s'estableixi, es proposen els òrgans de participació següents, amb la participació de representants de la Generalitat, de les corporacions locals, d'entitats cíviques, de col·lectius de persones usuàries i de la ciutadania en general:

– **Consell General de Serveis Socials.** Un sol per tot l'àmbit de Catalunya, però dotat i complementat amb òrgans i comissions sectorials (**Observatori Català de la Família, Consell de la Gent Gran, Consell d'Accessibilitat, Observatori dels Drets de la Infància i l'Adolescència,** etc.) que poden abordar temàtiques específiques, segons la seva importància i necessitat.

El Consell haurà d'emetre un informe preceptiu abans de l'aprovació dels Plans d'Actuació del Departament. Entre les seves funcions està també el fer recomanacions al Consell de Coordinació de Benestar Social i a la Comissió d'Avaluació de Necessitats i Serveis Socials sobre temes de recerca i d'actuació preferents. Tots els seus informes i recomanacions seran públics i hauran de ser fàcilment accessibles a tot ciutadà que els sol·liciti.

La composició del Consell haurà d'aplegar a representants del Departament de Benestar, dels governs locals, de les associacions de ciutadans destinataris dels serveis, de les associacions d'entitats d'iniciativa social del sector i dels interessos ciutadans, empresarials, sindicals i professionals.

En cap cas la suma de representants de les administracions públiques tindrà un pes representatiu que els hi permeti gaudir de la majoria en la presa de decisions del Consell. Es proposa un terç de representants de les administracions públiques, un terç de representants de les entitats del sector de serveis socials i el darrer terç de les entitats que representen interessos ciutadans, empresarials, sindicals i professionals.

– **Consells regionals de serveis socials.** Un per cada regió de Catalunya.

- **Consells comarcals de serveis socials.** Un per cada comarca de Catalunya.

– **Consells municipals de serveis socials.** Un per cada municipi de Catalunya de més de 20.000 habitants. Els municipis més petits no estaran obligats, malgrat és recomanable que disposin d'un Consell de serveis socials.

– **Comissions de centres públics i privats concertats.** Cada centre i establiment de la Xarxa estarà obligat a tenir un òrgan que garanteixi la participació dels usuaris en la presa de decisions. La seva composició i reglamentació serà l'adient al tipus de necessitats ateses en els centres.

L'administració respectarà l'organització pròpia del sector associatiu, així com el sistema d'elecció democràtica dels seus representants als diferents Consells i Comissions, que en tot cas es basarà en criteris de representativitat. Així mateix,

es tindran en compte les orientacions recollides en el Llibre Blanc de la Governança.

La composició dels Consells d'àmbit territorial inferior al General mantindran una estructura similar adequada al nivell de l'administració corresponent i a l'estructura associativa del seu territori. Les seves funcions seran les mateixes que les del Consell General però adaptades també a les competències que tingui l'administració pública del nivell territorial de que es tracti.

L'administració garantirà la distribució preceptiva dels informes i propostes fetes pels Consells General i Territorials als òrgans de coordinació i d'avaluació (base tretzena) i als òrgans d'inspecció i control (base setzena), i viceversa, les memòries i propostes d'aquests òrgans hauran de ser informades als Consells Territorials.

Els Consells de rang territorial inferior al Consell General podran informar de les seves propostes i informes al Consell General si ho consideren pertinent per a que aquest les tingui en compte en les seves decisions.

Base setzena

Inspecció, control i règim sancionador

- 16.** El Govern de la Generalitat de Catalunya exerceix la funció d'inspecció i de control dels centres, dels serveis i dels establiments de serveis socials, en col·laboració amb els ens locals. Així mateix exerceix la seva potestat sancionadora a l'empara de la Llei de serveis socials i de tota la normativa legal aplicable al sistema de serveis socials de Catalunya.

La Llei inclou el règim d'infraccions i de sancions.

Justificació, fonamentació i explicació

La funció d'inspecció i de control dels serveis, dels centres i dels establiments i la potestat sancionadora que es derivi d'aquesta funció és bo que estiguin allunyades de situacions localistes que puguin posar en un contacte massa directe l'Administració pública responsable amb l'entitat privada o pública gestora del corresponent servei, centre o establiment.

Per això es considera oportú mantenir com a gestió directa de l'Administració de la Generalitat l'autorització, el registre i l'acreditació de centres, serveis i establiments, així com les funcions d'inspecció i de control dels mateixos per part de l'Administració.

El Govern de la Generalitat pot concertar i coordinar amb les administracions locals, especialment les que gestionin les ÀBSS, l'establiment de la llicència municipal d'obertura com una autorització administrativa prèvia imprescindible per a la posada en funcionament de qualsevol centre o establiment del sistema de serveis socials de Catalunya.

Totes les funcions d'inspecció i de control tenen com a objectius fonamentals:

- Vetllar pel respecte als drets de les persones usuàries dels serveis socials.
- Vetllar perquè no es produeixin discriminacions per raó de gènere, orientació sexual, discapacitat, religió, ideologia, ètnia, edat o lloc de naixement.
- Controlar el compliment de la normativa vigent.
- Controlar el destí i l'ús correcte dels fons públics destinats al sistema de serveis socials.
- Conèixer l'activitat, l'eficiència, l'eficàcia i la qualitat dels centres, serveis i establiments del sistema de serveis socials.
- Formular propostes de millora i innovació de les prestacions essencials i generals del sistema.

L'Administració de la Generalitat de Catalunya exercirà de manera directa la potestat sancionadora que aquesta Llei li atorgui, així com la que emana de tota la normativa vigent aplicable, informant-ne a l'ajuntament corresponent, o a la mancomunitat o consell comarcal als quals l'ajuntament hagi delegat la competència en matèria de serveis socials.

Base dissetena

Atenció a la dependència

17. Cal defensar que l'atenció a la dependència és una responsabilitat comuna, que s'ha de finançar solidàriament (no només les persones usuàries i les

famílies). Per tant, el sistema de serveis socials a tot l'Estat s'ha de veure incrementat en el futur amb noves prestacions per atendre aquestes necessitats que ara només són cobertes per les famílies, i la seva gestió s'ha de descentralitzar als Governos autònoms. Aquest conjunt de noves prestacions s'inclouran en la nova Llei estatal de promoció de l'autonomia i atenció a les persones amb dependència.

Les **prestacions per a la promoció de l'autonomia de les persones amb dependència** que pugui crear la legislació estatal, a Catalunya tindran el caràcter de garantides, s'integraran de manera coherent en el conjunt de prestacions, ajudes tècniques i serveis previstos a la Cartera de serveis socials i seran finançades amb el fons estatal que es regularà per Llei, i assegurarà la equitat a tot l'Estat, però que es gestionarà des de l'Administració competent en aquesta matèria, en el cas de Catalunya, el Govern de la Generalitat.

Introducció

La dependència és la situació en què es troben les persones que per manca d'autonomia física, psíquica o intel·lectual, tenen necessitat d'ajut per realitzar les activitats habituals de la vida diària. Tothom pot estar afectat per aquesta situació, però en aquesta Llei es tracta fonamentalment de les persones de més de 6 anys d'edat, i que tenen aquesta necessitat per un període superior als tres mesos.

El problema social més important per la seva quantia a Catalunya és l'atenció a les persones en situació de dependència. Cal impulsar la creació d'una **prestació per la promoció de l'autonomia de les persones amb dependència**. Aquesta prestació dins del sistema de Seguretat Social estatal garantiria l'atenció social a les persones dependents de totes les edats, i seria la principal solució al finançament dels dèficits existents en els serveis socials. Així mateix es coordinaria amb la prestació sanitària que ja reconeix el Sistema Nacional de Salut.

Entenem que la Llei estatal regularà les vies de finançament de les prestacions i el barem i el sistema de valoració de la situació de dependència de cada persona, de manera que s'asseguri la igualtat d'accés a tot l'Estat. La Llei de serveis socials de Catalunya ordenarà la xarxa de serveis socials per a totes les persones amb dependència a Catalunya, dins la seva Xarxa d'Atenció Pública, incloent l'ajuda a domicili, l'assistent personal, les prestacions econòmiques, les ajudes tècniques, el suport i respir familiar, els centres diürns i els centres residencials.

Les primeres actuacions han de ser clarament les preventives, que redueixin al màxim les conseqüències de les dependències en la qualitat de vida de les persones i de les seves famílies. Així mateix seran prioritàries totes les ajudes tècniques per a la comunicació, la mobilitat i la interacció amb l'entorn que facilitin que la persona amb dependència pugui realitzar sola les activitats de la vida diària.

En tots els casos es primarà el respecte a l'autonomia i la dignitat de la persona, així com els seus desigs quant a l'entorn i forma de viure.

El Sistema de serveis socials incorporarà mitjançant els oportuns plans sectorials, l'atenció a les famílies i als cuidadors i cuidadores informals de les persones dependents, preveient els recursos de formació, d'informació i de seguiment, programes de respir, prestació econòmica, facilitats per a la conciliació de la vida professional i familiar i facilitats per la inclusió o el manteniment com a cotitzant en el sistema de Seguretat Social de la persona cuidadora principal de la persona dependent que segueix vivint a casa seva.

El tractament que tindrà la dependència dins de la nova Llei de serveis socials de Catalunya, serà exclusivament una disposició transitòria, que articuli l'aplicació de la Llei estatal a Catalunya, integrant totes les prestacions i serveis emanades de la Llei estatal, en la ordenació dels serveis socials de Catalunya, eliminant qualsevol possibilitat de doble xarxa de serveis, assegurant que els ciutadans i ciutadanes de Catalunya en situacions de dependència funcional rebin un tracte just, equitatiu i adient a les seves necessitats.

PER AL PREAMBUL de la LLEI

Per a la consecució dels objectius dels serveis socials, aquesta llei estableix **les bases per a l'ordenació i la coordinació del sistema de serveis socials d'acord amb els criteris següents:**

- Estructurar el conjunt de serveis, recursos, activitats i prestacions relacionades amb els serveis socials a fi d'assegurar el funcionament adient del sistema
- Assegurar per part de l'Administració pública la coordinació d'actuacions en matèria de serveis socials entre les diferents institucions i entitats que formin part del sistema de serveis socials i, atesa la naturalesa multidimensional dels problemes socials, amb la resta d'àrees de política social.
- Garantir la qualitat dels serveis socials i dels processos d'accés als mateixos.
- Investigar les causes generadores dels problemes socials, en especial de l'exclusió social, amb la finalitat de programar les actuacions adients per evitar-los.
- Planificar la cobertura universal dels serveis, d'acord amb l'evolució de les necessitats i una adequada sectorització territorial.
- Dotar els mitjans i dur a terme els processos necessaris per a un avaluació contínua del sistema de serveis socials.
- Fomentar la participació de les entitats que representen els col·lectius atesos o a atendre, i potenciar la cooperació amb la iniciativa social.
- Disposar de polítiques de recursos humans per a la incorporació i el desenvolupament de les persones que participen en els serveis socials (professionals, cuidadors/es familiars, voluntariat i d'altres).

BASE DESENA. MODEL COMPETENCIAL I ORGANITZATIU

I. Aspectes competencials

La responsabilitat pública dels serveis socials de Catalunya és de la Generalitat i dels governs locals. Les entitats privades podran crear serveis i establiments i col·laborar amb les entitats responsables del sistema de serveis socials.

Al Parlament de Catalunya li correspon, entre d'altres, establir el model català de serveis socials, mitjançant l'aprovació de la Llei de serveis socials, i assignar el recursos necessaris per tal de fer efectius el dret a les prestacions reconegudes, mitjançant l'aprovació i actualització de la cartera de serveis i dels pressupostos anuals.

Al Govern de la Generalitat, a través del departament que determini, li correspon la direcció, planificació i coordinació general del sistema de serveis socials, així com l'ordenació, el control i la inspecció dels serveis i equipaments. Així mateix, els correspon, a través de les vegueries, la gestió dels equips tècnics especialitzats, com els d'infància, discapacitat, vellesa o altres que s'estableixin, que podrà delegar, quan ho permeti la llei en els governs locals.

Als governs locals, segons el tipus –ajuntaments, consells de vegueries i consells comarcals -, la població, el territori i la distribució competencial que s'estableixi en la Llei, el corresponen funcions en matèria de direcció, programació i coordinació del sistema de serveis socials en el seu territori, respectant en tot cas les disposicions generals establertes per la Generalitat, així com la gestió dels equips tècnics bàsics i altres de la seva titularitat.

Les funcions esmentades quan siguin pròpies –assignades directament per la llei- s'exerciran amb autonomia, tot respectant el principi constitucional d'igualtat de drets i deures i els acords adoptats en el si del Consell de Coordinació del Benestar Social. Així mateix, es tindran en compte les opinions, suggeriments i les propostes ciutadanes, especialment de les entitats del tercer sector, expressades a través dels canals de participació cívica que s'estableixin.

Les entitats privades –d'iniciativa social i mercantil- poden crear i gestionar serveis i establiments de serveis socials, d'acord amb les normes d'ordenació que s'estableixin. Així mateix, per tal de garantir l'oferta de serveis essencials, els recursos de les esmentades entitats podran formar part de la Xarxa d'Atenció Pública de Serveis Socials si s'ajusten a la planificació pública, compleixin els requisits d'acreditació que s'estableixin i formalitzin el corresponent concert. Les entitats d'iniciativa social que tinguin representativitat cívica general –sindicats, organitzacions empresarials, associacions de veïns, etc.- o de col·lectius específics –persones grans, amb discapacitat, malalts mentals, etc.- han de participar, mitjançant la utilització dels canals que estableixi la Llei, en el diagnòstic i la presa de decisions dels ens públics responsables.

II. Aspectes organitzatius.

Per tal de fer efectiu l'esmentat sistema de distribució competencial la Llei adoptarà els següents canvis organitzatius:

- a. Vetllar pel respecte del principi constitucional d'igualtat i fer-lo compatible amb el de diversitat i un sistema organitzatiu descentralitzat que opta a favor de serveis de proximitat. Per això, pot ser útil, d'una banda, la creació del Comitè d'Avaluació de Necessitats Socials, de caràcter independent, que aportarà informació i coneixements sobre la distribució de recursos i la seva eficiència. D'altra banda, s'haurien de preveure procediments i mesures concretes per fer front a les situacions en que els governs locals incompleixin les seves responsabilitats i generin situacions de desigualtat en la prestació dels serveis bàsics, p.e. prestació per la vegueria o l'administració de la Generalitat, deduint-ho de les aportacions per a serveis socials en l'exercici següent.
- b. Pel bon funcionament d'un sistema descentralitzat la coordinació, la cooperació i la lleialtat entre els ens que intervenen és fonamental. L'instrument bàsic que es preveu a les bases és la creació de "taules territorials de planificació i coordinació" per a cada vegueria; tanmateix, també es podria permetre la creació de taules comarcals o municipals, en cas de municipis grans; tot i que després haurien de confluïr a nivell de vegueria.
- c. La pròpia naturalesa dels serveis socials fa que limiti o s'interrelacioni amb els altres àmbits del benestar social. Per això cal d'una banda, depurar la situació actual en què els serveis socials han fet de calaix de sastre de les funcions que no interessaven als altres àmbits i, per això, s'ha de desprendre d'algunes de les funcions que actualment desenvolupa que corresponen a treball (integració laboral de persones amb discapacitat), sanitat (aspectes mèdics de l'atenció precoç o de la gent gran), esplai (de persones amb discapacitat), transport (quan és transport general adaptat, etc.). Nogensmenys, cal també establir mecanismes de coordinació i espais comuns de treball amb els esmentats àmbits (sociolaboral, socioeducatiu, sociosanitari, etc.); la creació del Consell de Coordinació del Benestar Social previst, integrat per representants dels diferents sistemes que componen l'àmbit del benestar social de la Generalitat i dels ens locals pot ser el punt de trobada per generar aquestes actuacions.
- d. És bàsic per superar l'actual situació de confusió establir una distribució de competències clara entre les administracions públiques catalanes: Generalitat i governs locals (ajuntaments –Barcelona, grans, mitjans i petits-, consells de vegueria, consells comarcals i altres). Pel que fa a l'àmbit local caldria establir unes àrees d'actuació pels diferents serveis i equipaments per tal de poder fer una distribució fonamentada amb el principi de subsidiarietat (tractar la problemàtica el més apropo possible sempre de es pugui fer amb eficiència).
- e. La gestió dels serveis socials públics en general correspon a les Corporacions locals. Per tant, cal revisar el model actual fonamentat en la centralització de les competències gestores transferides en l'ICASS i estructurar un sistema de traspàs ràpid, suficient i ordenat vers els ens locals competents. En aquesta operació cal tenir en compte les competències i els corresponents mitjans i recursos procedents de la Seguretat Social (IMSERSO, abans INSERSO), sobre els quals, segons el Decret de traspàs, la Generalitat només disposa de competència compartida.

JUSTIFICACIÓ I COMENTARIS

El grup de treball de “descentralització i organització” que té l’encàrrec de tractar aquesta qüestió només s’ha reunit una vegada i, per tant, la proposta de nou redactat de la base desena no és fruit dels debats, sinó bàsicament de dos elements: l’estudi de l’esborrany de nou Estatut i de la distribució competencial d’altres autonomies amb una tendència descentralitzada en la seva organització, com és el cas del País Basc i de la comunitat autònoma insular canària. Resta, per tant, una versió posterior fruit dels treballs de l’esmentat grup de treball.

1. Aspectes a tenir en compte de la “Proposta de reforma de l’Estatut d’Autonomia de Catalunya”. Treballs de la ponència redactora, primera lectura (Maig 2005).¹

L’esmentat projecte d’Estatut introdueix canvis substancials en l’organització territorial local catalana (art. 38 i seg.). Segons l’article 38 Catalunya s’estructura en municipis i vegueries, relega a un segon terme “les comarques i altres entitats locals supramunicipals” i ja no esmenta a les diputacions. Per tant, en cas d’aprovar-se l’Estatut en aquests termes, en el futur els ens locals bàsics serien el municipi i la vegueria.

La vegueria la defineix com: “1. (...) l’*àmbit territorial específic per a l’exercici del govern intermunicipal de cooperació local i té personalitat jurídica pròpia. La vegueria també és la divisió territorial adoptada per la Generalitat de Catalunya per a l’organització territorial dels seus serveis, així com per al compliment de les activitats de l’Estat.* 2. *Com a govern local, la vegueria té naturalesa territorial i gaudeix d’autonomia per a la gestió dels seus interessos*” i l’article 43 quarter estableix que “*El govern i l’administració autònoma de la vegueria correspon al consell de vegueria, format pel president o presidenta i pels consellers de vegueria*”. Amb aquest plantejament s’unificaria les divisions territorials del Govern de la Generalitat amb una entitat local; aquesta coincidència territorial facilitaria les coordinacions i l’establiment de programes intersectorials (socioeducatius, socio-sanitaris, etc).

En canvi, segons l’article 43 septies, “1. *La comarca es configura com a entitat local fonamentada en la voluntat de col·laboració i associació dels municipis.* 2. *Correspon a la comarca la gestió de competències i serveis locals que li encomanin els ajuntaments del seu respectiu territori o que li pugui delegar la vegueria respectiva i l’Administració de la Generalitat.* 3. *L’òrgan principal de govern de la comarca està format per tots els alcaldes dels municipis que la integren.* 4. *La creació, la modificació i la supressió de les comarques, així com l’establiment del seu règim jurídic, es regulen per una llei del Parlament.*” Són evidents els canvis en relació al paper central que la legislació actual atribueix a aquest ens i que caldrà resituar. Aquest aspecte és especialment important en el camp dels serveis socials, ja que les comarques disposen d’importants competències, gaudeixen d’un bon coneixement del territori, disposen d’equipaments i han desenvolupat experiències de gran interès.

Pel que fa a les competències locals, l’article 37, 3. preveu amb caràcter general que en tindrà com a pròpies en matèria de:

n) “*Serveis per a la integració i cohesió social, que inclou, en tot cas, la regulació i la prestació dels serveis socials públics d’assistència primària, així com dels especialitzats que es plantegin en el seu àmbit territorial, l’organització i regulació per a la prestació dels*

¹ http://www.parlament-cat.net/porteso/estatut/estatut_1a.pdf

serveis d'atenció a la dependència, així com activitats i serveis de protecció i reinserció; el foment de les polítiques d'igualtat de gènere i d'acollida als immigrants".

Es reproduïx el poti-poti de termes i conceptes que ja s'apreciaven en altres articles del projecte estatutari sobre els serveis socials que poden acabar de complicar el complex entramat terminològic. Centrant-nos, en el que és objecte d'aquesta base que comentem, no sembla massa aclaridora la referència a "la regulació" dels serveis socials públics d'"assistència" primària (ja que no li correspon la regulació, almenys en sentit estricte – determinar les normes a que s'han de subjectar els serveis socials- i, d'altra banda, no sembla tècnicament massa adequat parlar de "serveis públics" i seria millor referir-se com fa la llei actual i les bases de "serveis de responsabilitat pública". Tampoc el terme "assistència" s'empra actualment). D'altra banda, considerem poc afortunada la competència en la "prestació" (és un sistema mixt public-privat) dels serveis "especialitzats" -fins ara aquest terme no figura a les bases- i en canvi no concreta les competències més generals i sembla que pròpies d'un Estatut de programació, coordinació, etc.

Des del punt de vista organitzatiu cal tenir en compte l'apartat 4 del mateix article que estableix: *"En aquests àmbits materials la distribució de responsabilitats administratives entre les diferents administracions locals ha de tenir en compte la seva capacitat de gestió i es regeix pel principi de subsidiarietat, d'acord amb allò que estableix la Carta europea de l'autonomia local, i pel principi de diferenciació, d'acord amb les característiques que presenta la realitat municipal"*. Aquesta proposta s'ajusta als plantejaments de la bases: capacitat de gestió (p.e. grans municipis), principi subsidiarietat, autonomia local i diferenciació (aquest principi, que està regulat en l'article 43, propugna la necessitat d'ajustar els serveis a les diferents realitats, però la Generalitat ha de garantir al mateix temps, segons l'article 38, 4, l'equilibri, la solidaritat i l'equitat entre tots els territoris de Catalunya).

En l'aspecte relacional Generalitat - govern locals, l'article 38 quinquies, estableix que " 1. *Les relacions entre la Generalitat i els govern locals es regeixen pels principis d'igualtat, lleialtat, cooperació i coordinació. 2. Els municipis i les vegueries, directament o per mitjà de les seves entitats representatives, tenen dret a intervenir en els procediments normatius de planificació i decisió que corresponen a l'Administració de la Generalitat quan els afecten directament"*. En aquesta línia es situa el Consell de coordinació de benestar Social i les taules territorials de coordinació i participació.

2. Anàlisi de les lleis de serveis socials del País Basc i Canàries

Tot i que les peculiaritats del sistema de finançament del País Basc dificulta les comparacions amb les altres autonomies el sistema de serveis socials és considerat el més descentralitzat entre les comunitat autònomes. Per això, pot ser interessant recordar el sistema de distribució del quantum competencial que estableix la segona llei de serveis socials basca (Llei 5/1996, de 18 d'octubre):

Govern Basc (art.10)	Diputacions forals (art. 11)	Ajuntaments (arts. 12 i 13)
-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Planificació general • Coordinació actuacions • Ordenació serveis socials • Creació, manteniment o gestió de programes, centres i serveis <i>d'acció directa</i>² del Govern • La inspecció de les entitats vinculades a l'acció directa • Planificació, coordinació, disseny, elaboració i manteniment d'elles estadístiques de serveis socials • Creació i manteniment del Registre General de Serveis Socials • Tutela de les fundacions i les relacions administratives respecte a altres entitats benèfic- assistencials • Estudi i investigació d'elles causes dels problemes socials, mitjans per afrontar-les i assessorament tècnic i informació a les entitats • Exercici de la potestat sancionadora respecte a les entitats vinculades a l'acció directa del Govern 	<ul style="list-style-type: none"> • Reglamentaria, per a l'organització dels seus propis serveis • Programació dels serveis socials en el seu àmbit territorial, d'acord amb la planificació general del Govern i la programació dels ajuntaments • Creació, manteniment i gestió dels serveis socials especialitzats, quan la gestió no estigui atribuïda al Govern o als ajuntaments • Inspecció i control dels programes, centres i serveis de la seva titularitat i dels ajuntaments que rebin aportacions forals, així com dels privats que resideixin al seu territori • Estudi i determinació de les necessitats a cobrir i programació dels recursos necessaris, en col·laboració amb els ajuntaments • Assistència tècnica i assessorament als ajuntaments, altres entitats locals i la iniciativa privada concertada • Promoció de la participació dels ajuntaments, dels usuaris, de les organitzacions i els professionals en la gestió i desenvolupament dels serveis socials • Promoció i foment dels serveis socials municipals mancomunats • Autorització i homologació dels serveis socials i centres privats • Creació i manteniment del Registre Foral de serveis socials, remetent copia al Govern i a l'ajuntament • Manteniment d'estadístiques actualitzades • Exercici de la potestat sancionadora en l'àmbit de les seves competències 	<ul style="list-style-type: none"> • Serveis que prestaran: <ul style="list-style-type: none"> - Tots els municipis (per sí o associats) disposaran de serveis socials de base - Tots els municipis amb més d 20.000 h a més disposaran de serveis destinats a l'acolliment d'urgència per atendre situacions crítiques (carència d'allotjament i greus conflictes convivencials), així com centres que afavoreixin la convivència social i la solidaritat • Competències municipals: <ul style="list-style-type: none"> - Creació, organització, gestió i reglamentació dels serveis esmentats a l'apartat anterior - Programació municipal dels serveis socials (d'acord amb la planificació del Govern i la programació foral) - Promoció de la solidaritat i la participació ciutadana - Detecció de les necessitats socials i suports estadístic - Promoció i realització d'investigacions i estudis sobre la problemàtica social - Inspecció i control dels serveis socials de la seva competència - Exercici de la potestat sancionadora dels serveis socials de la seva competència
---	--	--

Un dels aspectes claus de delimitació competencial entre Govern- diputacions forals és el d' "acció directa" que són els programes, centres i serveis d'interès general o amb condicions específiques econòmiques i socials que hagin de ser prestades amb caràcter unitari, que hauran de ser

² S'entén per acció directa: "la competencia de ejecución respecto a aquellos programas, centros o servicios que por su interés general o por sus específicas condiciones económicas y sociales tengan que ser prestados con carácter unitario en todo el territorio del País Vasco", Art. 9.2

declarades per decret del Govern, previ informe favorable del Consell Basc de Benestar Social. Per tant, al Govern li corresponen les competències generals tradicionals (planificació, coordinació, ordenació, etc.), però en quant a creació, manteniment i gestió les possibilitats són limitades, i, seguint el principi de subsidiarietat, d'entrada les competències corresponen a la diputació foral i només si concorren les causes previstes i seguits els tràmits establerts podran correspondre al Govern.

La delimitació de funcions entre les diputacions forals i els ajuntaments també és clara, a aquests darrers només tenen competència en serveis socials de base i si superen els 20.000 h a serveis d'urgència i centre que afavoreixin la convivència social i la solidaritat. És clara doncs la opció a favor de dels serveis socials de les diputacions forals, que tenen com a marc la normativa i planificació del Govern i uns serveis bàsics (serveis socials de base, urgències i convivència) municipals.

En el cas de la Llei de serveis socials de Canàries (Llei 9/1987 de 28 d'abril) la distribució que efectua és la següent:

Govern (art.10)	Cabildos (art. 12)	Ajuntaments (arts. 13)
<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de la llei següent i aplicació • Ordenació dels serveis socials • Planificació dels serveis socials en l'àmbit de la comunitat autònoma • Coordinar accions i programes públics i privats • Gestió de serveis socials propis o descentralitzats, garantint en tot el territori nivells semblant de qualitat i eficàcia. Gestió de serveis d'alta especialització • Elaboració de programes, actuacions i serveis coordinats amb les àrees de benestar (crea Comissió Delgada, art. 11) • Documentació estudi i investigació social • Assistència tècnica i assessorament a entitats locals i a la iniciativa social • Formació permanent i reciclatge professional • Alta inspecció dels serveis descentralitzats i els finançats, en tot o part, amb càrrec als pressupostos de la comunitat • 	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en el procés de planificació • Programació dels serveis especialitats en l'àmbit insular, de conformitat amb la planificació regional • Gestionar les prestacions de serveis socials que els corresponguin • Supervisió i coordinació dels serveis socials especialitzats en l'àmbit insular • Per tal de portar a terme accions de prevenció o reinserció prestaran assistència i cooperació tècnica, econòmica i jurídica als responsables públics i a la iniciativa privada dels serveis socials especialitzats • Proporcionar suport informatiu i estadístic al Govern • Formació permanent i reciclatge del personal 	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en el procés de planificació • Estudi i detecció de necessitats • Elaboració de plans i programes municipals, d'acord amb la planificació de la Comunitat autònoma • Gestionar els serveis socials comunitaris d'àmbit municipal • Gestionar els serveis socials especialitzats d'àmbit municipal • Gestionar les funcions delegats o concertats pel Govern • Gestionar prestacions econòmiques i col·laborar en la gestió de prestacions i subvencions del cabildo i del Govern • Coordinació dels serveis socials municipals amb els altres sectors del benestar • Foment d'ela participació ciutadans en la prevenció i resolució dels problemes socials • Foment i ajuda a les iniciatives socials no lucratives • Formació permanent i reciclatge del personal ➔ Els municipis podran constituir mancomunitats o altres entitats per a la gestió dels serveis socials ➔ El Govern de Canàries establirà pels municipis de – 20.000 h una xarxa<comarcal de

		serveis comunitaris
--	--	---------------------

En aquest cas, el Govern manté les competències habituals esmentades i es reparteixen la resta entre el Cabildos i els ajuntaments, sembla però que prima les de gestió dels ajuntaments, que podran constituir mancomunitats. Pels petits municipis (-20.000) el Govern crear una xarxa per garantir la prestació dels serveis comunitaris.

3. Alternatives en la distribució competencial en la nova Llei.

Per tal de simplement contribuir al debat es presenten algunes alternatives. Es parteix de la base que el marc de referència en aquesta matèria estarà presidit pels principis de subsidiarietat i descentralització. Segons les previsions dels esborranys del nou Estatut en el tema que tractem poden intervenir els següents ens:

GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
Consells de vegueria
Consells comarcals
Ajuntaments

Les competències d'aquests ens podrien ser bàsicament pròpies, atribuïdes directament per la Llei, o delegades (obligatòries si s'estableixen en la Llei o voluntàries en els altres casos). Els canvis que provocaria el nou Estatut són importants en el camp dels serveis socials i en concret cal tenir en compte dos aspectes:

- a) Les vegueries i els ajuntaments tenen competències pròpies en "serveis socials públics d'assistència, primària, així com els especialitzats que es plantegin en el seu àmbit territorial". Per tant, la futura Llei de serveis socials ha de concretar exactament les funcions que ha d'exercir sobre aquesta matèria.
- b) Els consells comarcals només podrien tenir les competències que li encomani l'ajuntament o li deleguin les vegueries i l'administració de la Generalitat. S'ha de recordar que la llei 4/94 va atorgar un paper molt important als consells comarcals en matèria de serveis socials que han exercit i consolidat en el darrers deu anys. La Llei de serveis socials podria establir les competències que se li deleguen en funció dels habitants i altres característiques; tot i que també pot deixar-ho a que en cada territori és concretin quines competències li encomana l'ajuntament o li deleguen la vegueria o la Generalitat.

Per això, una possibilitat seria establir un sistema flexible que definís clarament unes competències mínimes iguals en tot el territori català i deixar-ne d'altres que es poguessin adaptar a les diferents realitats territorials.

Per avançar, caldria, en primer lloc, classificar els ens locals que intervenen a efectes de distribuir les competències (les xifres de població que s'assenyalen són purament indicatives i provisionals):

- Govern Generalitat
 - Departament Competent
 - ICASS
 - Altres ens
- Administració local

- Consells de vegueries
- Consells comarcals
 - + de 100.000 h.
 - de 50.000 a 100.000 h.
 - - de 50.000 h.
- Ajuntaments
 - Ajuntament de Barcelona
 - Ajuntaments grans (+100.000 h.)
 - Ajuntaments mitjos (de 20.000 a 100.000 h.)
 - Ajuntaments petits (- 20.000 h.)

En segon lloc, s'han d'especificar les funcions que es poden desenvolupar, per després posar-la en relació amb la cartera de serveis:

- Planificació
- Programació
- Recerca (mapa de serveis socials com a instrument tècnic de referència), estadístiques, etc.
- Ordenació
- Coordinació
- Prestació de serveis
- Garantir la oferta de serveis (amb mitjans propis o concertats de les prestacions essencials)
- Finançament
- Formació recursos humans
- Seguiment
- Avaluació
- Inspecció

El quadre pel debat podria ser el següent:

Ens	Govern Generalitat	U o P	Consell Comarcal	Ajuntaments
-----	---------------------------	-------------	-------------------------	--------------------

	Departament	ICASS	Altres		+ 100.000 h.	De 50.000 a 100.000 h.	- 50.000 h.	Barcelona	Ajuntaments grans	Ajuntaments mitjans	Ajuntaments petits
Planificació											
Programació											
Recerca											
Ordenació											
Coordinació											
Prestació serveis											
Garantir oferta serveis											
Finançament											
Formació RRHH											
Seguiment											
Avaluació											
Inspecció											

Observacions:

- Les competències podrien ser pròpies (atribuïdes per la llei i desenvolupades amb autonomia) o delegades (el titular de la competència seria el que la llei li atribueix). Cal recordar que les dels consells comarcals sempre serien o bé encomanades o delegades. Es podria també, si es consideres necessari, assenyalar quines són delegables i quines no.
- En la funció de prestació de serveis i la de garantir la oferta, caldria detallar en funció de la cartera de serveis a qui correspon.
- L'apartat "altres" es refereix, tant a les entitats autònomes existents (p.e. Institut català d'acolliment i adopció) com a altres que preveuen les bases que tot i no ser ens afecten a les funcions (p.e. Consell de Coordinació del benestar social per la funció coordinadora o l'Agència d'avaluació de necessitats i serveis socials en les tasques de recerca, seguiment o avaluació)

INDEX

Base primera.	Pàg. 1
Base segona.	Pàg. 3
Base tercera.	Pàg. 6
Base quarta.	Pàg. 9
Base cinquena.	Pàg. 11
Base sisena.	Pàg. 16
Base setena.	Pàg. 19
Base vuitena.	Pàg. 21
Base novena.	Pàg. 24
Base desena.	Pàg. 25
Base desena bis.	Pàg. 30
Base onzena.	Pàg. 34
Base dotzena.	Pàg. 36
Base tretzena.	Pàg. 37
Nota : La Base catorzena s'ha subsumit en la base desena.	
Base quinzena.	Pàg. 38
Base setzena.	Pàg. 41
Base dissetena.	Pàg. 42
Elements per al preàmbul.	Pàg. 44
Base desena. Segona redacció.	Pàg. 45
Índex.	Pàg. 54